

MAJANDUSTEATED

Weekly Bulletin of the Institute of Economic Research

KONJUNKTUURINSTITUUDI VÄLJAANNE

ILMUB KORD NÄDALAS

TOIMETUS JA TALITUS

TALLINN, Toomkooli 13, tel. 468-24

Tellimishind aastas Kr. 5.—

ühes kuukirjaga „Konjunktuur“ Kr. 12.—

Üksiknumber 15 senti

KONJUNKTUURINSTITUUDI DIREKTOR

JA VASTUTAV TOIMETAJA

A. PULLERITS

TOIMETAJA A. TOOMS

Majandussektsooni juhataja J. Janusson

Sektsooni nõukogu esimees A. Meerits

Põllumajandussektsooni juhataja J. Kurkus

Sektsooni nõukogu esimees Prof. P. Köpp

Riigimajanduse osa toimetaja A. Keller

Nr. 12/13

En. R. K...
nim. ENSV K...
R... ..

Tallinn, 23. märtsil 1937

III aastakäik

SISU:

Lhk.

PÕLLUMAJANDUS	
Piimakarjanduse areng	214
Kanamunatoodang ja -tarvitus	216
TÖÖSTUS JA KAUBANDUS	
Ettevõtete ja käsitöliste arv (eelkalkulatsioonid)	217
Väliskaubandus veebruaris 1937. a.	219
Autobusliinid 1. IV — 15. X 1936. a.	221
Lühiaudiseid	222
LAEVANDUS	
Tallinna sadam veebruaris	223
HINNAD	
Tähtsamad hinnad ja noteeringud	224
PÕLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD	
Võiturg	223
Põllumajanduslik väljavedu	225
Juusuturg	225
Peekoniturg	225
Tapaloomade ja lihaturg	226
Kanamunaturg	227
Piimaturg	227
Teraviljaturg	228
Linaturg	228
Kartuliturg	229
Aedviljaturg	229
Kalaturg	230
VÄLISMAA MAJANDUSTEATMEID	
Vase seisund maailmaturul	231
Viljasaak Leedus 1936. a.	234
INFORMATSIOONI OSA	
Eesti Panga nädalaaruanne	235
A.-S. G. Scheel & Ko, Tallinn	236
VÄLISMINISTERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED	
Austraalia majandus 1936	237
Alkoholjookide valmistus ja müük Soomes 1936. a.	238
Ettepanek Eduskunnale kartulijahutööstuse riigistamiseks	239
Eesti väliskaubandusbilanss	240

CONTENTS:

Page

AGRICULTURE

Development of Dairy Farming	214
Egg Production and Consumption	216

INDUSTRY AND TRADE

Number of Enterprises and Handicraft (Preliminary Data)	217
Foreign Trade in February 1937	219
Autobus lines in 1. IV — 15. X 1936	221
Sundry Information	222

SHIPPING

Tallinn Harbour in February	223
---------------------------------------	-----

PRICES

Prices and Quotations	224
---------------------------------	-----

AGRICULTURAL MARKETS

Butter Market	223
Exports of Agricultural Products	225
Cheese Market	225
Bacon Market	225
Cattle and Meat Market	226
Egg Market	227
Milk Market	227
Grain Market	228
Flax Market	228
Potato Market	229
Vegetable Market	229
Fish Market	230

FOREIGN COUNTRIES

Conditions on World Copper Market	231
Estimated Crop Production 1936 in Lithuania	234

INFORMATION PART

Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return	235
G. Scheel & Co., Ltd. Tallinn	236

FOREIGN TRADE DEPARTMENT INFORMATION

Economic Conditions in Australia 1936	237
Manufacture and Sale of Alcoholic Beverages in Finland in 1936	238
Report to the Parliament for The Nationalisation of Potato Flour Industry	239
Estonian Trade Balances	240

PÖLLUMAJANDUS

PIIMAKARJANDUSE ARENG. — DEVELOPMENT OF DAIRY FARMING.

Mag. agr. A. Kivimäe.

Piimakarjanduses toimus 1936. a. väga elav tootmisvahendite uuendamine, korrastamine ja seniste kasutamata reserveid mobiliseerimine. Sel sisemise kindlustamise ja tootmisvahendite uuendamise aastal meie veisekasvatuse ja piimanduse mitte üksi ei säilitanud oma toodangut, vaid ületas eelmise aasta vaatamata halvemaile tootmistingimustele. Arengut pidurdas 1935. a. väike ja halva kvaliteediline loomasõttade saak. Eriti suurt puudust tunti jõusõttadest ja selle vältimiseks valmistatakse riik soodsail tingimustel segajõusõtta karjale ja sigadele, mida müüdi põlumeestele kokku 12 000 tn. 1936. a. suvi oli karjasõtmise seisukohalt üldiselt rahuldav, olgugi et kohati oli rohukasv kuiva tõttu keskine. Sõttadega 1936. a. lõikusest oli pisut parem 1935. a.-st, kuid väike jõusõttade osas. Toodangu säilitamisele mõjus valitsuse poolt kindlustatud võihind, mis oli kõrgem eelmisest aastast nimelt 1. I — 16. V 36. — kr. 1,60; 16. V — 31. V — kr. 1,40; 1. VI — 15. X — kr. 1,30; 16. X — 2. XII — kr. 1,70; ja 3. II — 31. XII 36. — kr. 1,80 kg-lt. 1935. a. olid vastavad arvud 1. I — 15. V — kr. 1,40; 16. V — 15. VIII — kr. 1,20; 16. VIII — 25. X — kr. 1,30 ja 26. X — 31. XII — kr. 1,60 kg-lt. Jätkati senisest võihinna kindlustamisviisi — talvel kõrgemalt ja suvel madalamalt. Kindlustatud võihind oli 1936. a. talvel keskmiselt 20 s. ja suvel keskm. 10 s. kõrgem eelmisest aastast. Kindel võihind on loonud karjapidajaskonnas taas usku piimakarjandusse, mis kriisiaastail kippus kaduma ja selle mõjul ollakse agaralt tööl karjapidamise uuendamisel ning täiendamisel.

Uueks eksportalaks on kujunenud tõuveiste eksport. M.a. kestis see juba kolmandat aastat. Tõuveiste kasvatajad on tutvunud lähemalt tõuveiste müügi- ja kasvatustingimustega, mispärast on meil lootusi edaspidi eksportida suuremal arvul tõuveiseid. Seda eksporti on peetud kõikjal tasuvaimaks eksportalaks. Kuigi meie eks-

porditavate tõuveiste hinnad on võrdlemisi madalad, olles vaevalt kasvatuskulude piires ja ületades seda vaid üksikuid kõrge-
mini tasutud eksemplaridel, on aidanud see elustada meie tõuveiste kasvatust ja tõuaretust ning iga talu on soetamas endale tõukarja. Kokku eksporditi NSVL-u 1936. aastal 1971 tõuveist, neist lehma 1412, mullikaid 516 ja pulle 43.

Suuremat hoogu veisekasvatuse tõi ka 1935/36. a. Põllutöökoja poolt korraldatud veisekasvatuse propaganda-aasta. Sel aastal tõsteti üles nõuandelises korras palju küsimusi, mis senini on pidurdanud meie karjajandust. Koosolekuil, kursusel ja võistlusil on näidatud teid senisest puudustist vabanemiseks ja õpetatud ajakohaseid tootmisviise ning -võtteid. On ju piimakarjanduse meie kõige arvukama inimeskonnaga tootmisala, kuna meil on meiereisse piimatoojaid üle 50 000 talundi, kus piimakarja juures töötavad peagu kõik perekonnaliikmed. On arusaadav, et säärase hulga inimestele ajakohasemate tootmisviiside õpetamine ei ole kerge. Veisekasvatuse propaganda-aasta täitis ses mõttes siiski oma ülesande, kuna selle aja jooksul korraldati 1041 koosolekut, kursust, võistlust j. m., millest võttis osa üle 50 000 inimese.

Nende üldtegurite mõju tõttu võime märkida 1936. a. edu veisekasvatuses kõigil rindel. Veiste arv tõusis 731 140-le eelmise aasta 725 400 vastu. Tõus ei ole küll suur — 5740 pead — kuid on iseloomulik, nagu ka eelmisel aastal, et tõus toimus vaid noorkarja arvel. Samal ajal langes lehmade arv 399 100-le 402 600-ilt, seega langus 3560 pead. Langust hiipsilehmade arvus on pandud ekslikult tõuveiste välismüügi arvele. Müüdnud tõuveiste arv on väga väike meie üldises veiste arvus. Tapamajades tapetud veiste arv näitab püsimist, seega ei peitu lehmade arvu vähenemise põhjused mitte suuremas praaklehmade müügis, vaid hoopis teisel. Meie lehmade koostis on vananenud rohkem kui normaal-
selt ja senini ei olnud küllaldaselt noorkarja,

kes asendaks väljalangenud lehmi. Üleriiklikel andmeil oli meil noorkarja % kogukarjast:

1936	45,4%	pullideta	38,0%
1935	44,4%	"	37,9%
1934	39,8%	"	33,3%
1933	37,3%	"	30,8%
1932	36,9%	"	30,4%
1931	35,9%	"	29,4%
1930	33,0%	"	27,1%
1929	32,6%	"	26,1%
1928	37,9%	"	31,4%
1927	38,9%	"	32,4%

Toodud %-andmeist tulevad arvata maha pullid ja pull-värsid, kes on arvatud noorkarja hulka. Neid on meil üleriiklikel kui ka karjakontrolli andmeil 6—7%. Võttes noorkarja %-arvust maha pullid, saame lehm-noorkarja protsendi. Normaalselt peaks olema noorkarja 34—35% vanast karjast. Kriisi algaastail, alates 1930—31. a. jäeti kasvama noorkarja väga vähe, seepärast on nüüd lüpskarja kontosse tulevate lehmade arv väiksem kui vajalik. Viimasel kahel aastal tõusis noorkarja-% väga kiirelt, millega püütakse tehtud viga parandada. Neil andmeil võib loota juba k. a., et lehmade arvu langus jääb seisma ja hakkab taas tõusma. See suund, et pidada vähem paremaid lehmi, on kõigiti soovitatav. Meie võiekspordi arvud ja kontrollkarjade toodangud näitavad, et vähem hästisöödetud lehmi suudavad toota rohkem ja tasuvamalt kui suurem arv alatoidetud lehmi. On põhjust arvata, et pealekasvatatav noorkari on suuremas osas tõukari ning aitab kaasa meie karjakvaliteedi tõusule.

Edu karjakontrollitöös jätkus. Kui I. I 36 tegutses 256 kontrollringi, milles oli 6428 karja 46 088 lehmaga, oli I. X samal aastal 284 kontrollringi, milles oli 7421 karja 51 882 lehmaga. Asutati juurde seega 28 kontrollringi, kuhu liitus 993 karja 5784 lehmaga. 31. VI 36 lõppenud 1935/36. kontrollaastal tõusis kontrollialuste lehmade % 12,3-le 11,2 % vastu 1934/36. a.; arvestades 1936. a. lõpul kontrollialuste lehmade arvu, tõuseb nende % üle 13. Vaatamata 1935. a. kehvale söödasaagile, säilitasid kontrollkarjad 1934/35. a. saavutatud toodangu taseme. Keskmiselt tootis kontrollialune lehm 2621 kg piima, 96,7 kg võirasva 3,6% rasvaga. Langus eelmise aastaga on 19 kg

piima ja 0,3 kg võirasva, seega õieti arvustuse vea piires. Kontrollkarjade söödakulutuse oli peagu võrdne eelmise aastaga, keskmiselt 2097 sü lehmale. Söödakulutuses on suurenenud ostujõusöötade, vähenenud aga koduste jõusöötade kogus, mis asjaolu oli tingitud väikesest söötateraviljasaagist ja suhteliselt soodsaist ostujõusöötade tarvitustingimustest. Rõõmustavalt on suurenenud karjamaasöödakogus 846 sü-le lehma kohta, seega kõrgemale kui kunagi varem. Viimane asjaolu on tingitud soodsaist karjatamisvõimalustest, kuid suurel määral ka praegu käsilolevast karjamaade kultiveerimisest ja uudismaade söödatootmisse rakendamisest. Kui karjade söötmisoluude tõhusat parandust takistasid ilmastikuolud, oli edu tõuaretuse alal suur. Veiste tõuseltside poolt märgiti tõuraamatusse veiseid: holl.-friisikarja 1005 veist, maakarja 267 ja punast tõukarja 1300 veist, kokku seega 2573 veist eelmise aasta 2175 veiste vastu. Noorkarjanäitusi korraldati 34, kus esines kokku 903 noort tõuveist (e. a. 27 457 loomaga). Peale selle korraldati 4 vanakarjanäitust.

Kõrgeväärtuslike tõupullide kasustamine on võitmas ulatuslikumat pinda. Meie suures enamikus segavereste karjade tõustamine toimub riiklike toetuste kaasabil asutavate pullijaamade abil. Pullijaamade arvu saadi 1936. a. suurendada avaramate riigitoetuste abil. 1935. a. lõpul tegutses 320 pullijaama, 1936. kalendriaasta jooksul asutati juurde 144 pullijaama. 1935. a. samal ajal asutati juurde 102 uut pullijaama. Võttes maha aasta jooksul lepingut täitnud pullijaamad, jääb aasta lõpuks tegutsevaid pullijaamu üle 400. Ka pullijaamade pullide kasustamine on jõudmas maksimumini. 1935. a. oli keskmiselt igal pullil 62,8 paaritust. Esialgsed andmed lubavad oletada, et 1936. a. tõupullide kasustamine suureneb veelgi.

Veiste tõuaretust on hakanud edendama ka aasta jooksul tegevustalustanud põllumeeste-konvendid, kes on asunud seadma sisse normaalselt pullijaamade võrku konvendi piires. Paljud konvendid on seadnud eesmärgiks, et igas talus olgu toodanguvõimeline tõukari. Selle eesmärgi saavutamiseks on võetud kaalumisele ka segavereliste pullide paarituskeelu küsimus.

KANAMUNATOODANG JA -TARVITUS. EGG PRODUCTION AND CONSUMPTION.

Kanamunatoodang viimase 10 a. jooksul on suurenenud peagu järjekindlalt, ainult 1931. a. avaldus väike tagasimine. See püsiv suurenemine annab tunnustust meie kanapidamisarengust, mis on olnud küllalt aktiivne. 1927. a. oli üle 6 k. vanuseid kanu 691 500, m. a. 1 047 500, suurenemine seega 51%. Munatoodang, mis 1927. a. oli 68 113 000 tk, tõusis 1936. a. 111 349 000 tk, suurenedes seega ligi 64%. Nagu nende kahe suhtarvu võrdlusest näha, on munatoodang suurenenud intensiivsemalt kui arvuline juurdekasv.

M. a. arenes kanapidamine edutähe all. Kanade koguarv tõusis eelmise aasta 1 009 300 1936. a. 1 047 500-le, suurenedes seega 38 200 kana ehk 4% võrra. Kanade arvu suurenemine oli m. a. seega veidi suurem kui sulgloomade koguarvu suurenemine (see suurenes m. a. 3%). Kanade ja kukkede arv oli 1936. a. kokku 1 147 300 ehk 92% sulgloomade koguarvust ja ainult 8% langes muude kodulindude arvele. Muude kodulindude seas oli hanesid 70 540 ehk 5,4% sulgloomade üldarvust ja ainult 2,6% langes kalkunite ja partide arvele.

Kanade keskmisis munatoodanguis viimasel viiel aastal näeme, et need 3 viimasel aastal ületasid sada muna aastas, olles enne seda alla saja muna. 1932. ja 1933. a. oli riigikeskmiselt aastane munatoodang kana kohta 98, 1934. a. 107, 1935. a. 108 ja 1936. a. 106 muna. Jälgides kanade munatoodangut kogu aasta kestel, võime panna tähele suurt sesoonsust kuutoodanguis. Talvekuul on munatoodangud madalad ja tõusevad haripunktile kevadkuul. Sesoonsus munatoodanguis sõltub pidamistingimustest. Enamuses meie talundis peetakse kanu segamini suurloomadega, suurloomade laudad ei ole aga kohased kanalautadeks.

Võrreldes m. a. kanamuna keskmisi kuutoodanguid viimase 5 a-ga võib märkida, et kanamunatoodangud m. a. talvekuul näitasid intensiivsemat suurenemist kui suvekuul. Näit. jaanuari keskmine toodang kana kohta suurenes viimase 5 a. keskmisega võrreldes 22,7%, veebruaris 6,5% ja märtsis 10,5%, kuna kanade munemise peahooajal — aprillis —

oli keskmise toodangu tõus ainult 3,5%, mais 2,5%, juunis osutus isegi keskmine kuutoodang madalamaks 5 viimase aasta keskmisest jne.

Munatoodangu üldist suurenemist kui ka keskmiste toodangute tõusu m. a. aitas kahtlemata tõsta selgitustöö kanakasvatuse edendamiseks, kuid samuti ka kanamunade hindade paranemine. Kanamunahindade paranemine ei sõltunud ainult hindade paranemisest müügiturgudel, vaid siin aitas kaasa mõjuva tegurina ka kanamunahindade riiklik kindlustamine. Kanamunahindade kindlustamine viidi läbi 1934. a., sest tollal langes kanamunade hind väga madalale tasemele ja oli vaja edendada tootmisprotsessi, kuna madalate hindade tõttu oleks tootmisprotsess läinud tagasi. 1936. a. arenes kanamunade hind tõususuunas võrreldes eelmise aastaga. Aasta-keskmiselt maksusid kanamunad suurmüügil 75 s kg eelmise aasta 69 s vastu. Nimetatud suurmüügihind kujutab endast kindlustatud hinda neil puhkudel, kui noteering osutus madalamaks kindlustatud hinnast ja noteeritud hindu neil puhkudel, kui noteeritud hinnad ületasid kindlustatud hinna. Aasta kolmel esimesel kuul noteeringud puuduvad, mistõttu ülaltoodud hind on 9 kuu keskmine.

Hindade liikumine aasta jooksul kujuneb munatoodangu järgi. Toodangu kõrgseisuajal on hinnad madalad ja vastupidi. Sõltuvalt säärasest hindade sesoonsusest saavad kanamunadest parimat sissetulekut need kanapidajad, kellele kanakasvatus on korrastatud sääraselt, et toodangud püsivad aasta läbi ühtlastena või talvekuul koguni kõrgemad suvisest. Ühtlasi toodanguid on aga võimalik taotleda ainult korralikes kanalais otstarbekate pidamisviiside juures. Seda arvestades ongi viimasel ajal paljud kanakasvatajad asunud kanapidamise edendamisele ja ratsionaliseerimisele, ehitades uusi kanalaid ja korraldades otstarbekalt kanade söötmist. Sääraselt korraldatud kanakasvandusis tõusevad keskmised aastatoodangud kana kohta üle 200 muna, olles seega ümmarguselt poole suuremad riigikeskmisest toodangust.

Kanapidamise arendamiseks on meil küllalt soodsaid väljavaateid, kuna kanade arv keskmiselt talundi kohta oli 8 kana ja 100 ha põllumajandusmaa kohta 37 kana, kuna Taa-nis kui väga arenenud kanakasvatustemaal tuli 100 ha põllumajandusmaa kohta üle 400 kana ja Soomes üle 130 kana.

Kanamunatoodangust, mis oli m. a. 111 349 000, veeti välja 43 742 000 ja tarvitati haudumiseks ligikaudu 2 300 000 muna, seega jäi muuks tarvituseks 65 307 000 muna. M. a. jäi sisemaiseks tarvituseks (ilma hauduma pandud munadeta) elaniku kohta 58 muna, aasta varem 53 muna, seega võib märkida tõusu sisemaises tarvituses. Kanamunade tarvituse tõus oli võimalik tänu suuremale toodangule; omajagu mõjus ka väljaveo vähenemine. Kanamunade väljavedu jäi m.

a. väiksemaks kui aasta varem. 1935. a. veeti kanamune välja 48 013 000 tk ja 1936. a. 43 742 000 tk, seega 9% vähem kui aasta varem. Üldiselt peab tähendama, et kanamunade väljavedu viimaseil aastail on arenenud tõususuunas, olgugi et m. a. veeti kanamune vähem välja kui aasta varem. 1932. a. veeti kanamune välja 22 426 000 tk 1933. a. — 22 602 000 tk ja 1934. a. 34 692 000 tk. Käsi-käes on munaekspordi suurenemisega suurenenud ka munaekspordist saadud rahaline sissetulek.

1932. a. saadi munaekspordist 1 095 000 kr, 1933. a. — 1 328 000 kr, 1934. a. — 1 836 000 kr, 1935. a. 2 666 000 kr ja 1936. a. — 2 473 000 kr. Võrreldes 1932. a. on munaekspordist saadud rahaline sissetulek suurenenud seega 126%.

TÖÖSTUS JA KAUBANDUS

ETTEVÖTETE JA KÄSITÖÖLISTE ARV (EELKOKKUVÖTTED).

NUMBER OF ENTERPRISES AND HANDICRAFT (PRELIMINARY DATA).

Majandusloenduse ettevõtete-register võimaldab teha juba kokkuvõtte majandusloendusele kuuluvate ettevõtete arvu üle. See kokkuvõtte on muidugi vaid eelkokkuvõtteks, kuna lõplik ettevõtete arv selgub tegelikult ettevõtete loendamisel k. a. mai lõpul ja juuni alul. Ettevõtete arvus toimuvad muudatused järjest uute ettevõtete juurdetuleku ja vanade ettevõtete likvideerumisega, seepärast võib kõnelda ettevõtete arvust ainult teatud momendiks.

Üldse tuleb eelkokkuvõtte alusel majandusloendusele 53 133 mitmesugust ettevõtet. Teatavasti hõlmab majandusloendus tööstuse, kaubanduse, transpordi (ühes laevandusega) ja käsitöö alad. Majandusloenduse alt jäävad välja kõik põllumajandus-ettevõtted, millised tegelevad maa- ja loomapidamisega (ka linnupidamisega) või kalapüü-giga. Loendamisele ei kuulu ka vaimsel alal töötajad, eeskätt vabakutselised — arstid, advokaadid, kunstnikud, kirjanikud jm.

Ettevõtete-register koostati linnades ja aleveis majast majja käimisega, kuna valdadele saadeti mitmesuguste allikate (1934. a. rahvaloenduse andmed jne.) põhjal koosta-

tud ettevõtete loend, mida vallavalitsused koha peal kontrollisid ja täiendasid. Kokkuvõttes leiti lõpuks linnades 28 635, aleveis 2 271 ja valdades 22 227 ettevõtet.

Üksikute alade järgi oli ettevõtete arv:

	Ettevõt- tildarv	Tööstus- ettev.	Kaub- ettev.	Transport- ettevõtteid	Käsi- töölisi
Linnades . .	28 635	2 615	9 377	2 468	14 175
Aleveis . . .	2 271	110	652	126	1 383
Valdades . .	22 227	3 255	4 679	594	13 699
Kokku . . .	53 133	5 980	14 708	3 188	29 257

Suurima 29 257 ettev. rühma moodustavad käsitöölised. Iga käsitöölise on arvestatud eraldi omaette ettevõtteks. Kui ühes perekonnas olid mõlemad abelupoolel käsitöölised, kuid erinevail tööaladel, loeti nad kaheks käsitööliseks. Kui käsitöö esi-nes kõrvaltööalana mõnele kindlaltalgalisele ametnikule või töölisele, võeti käsitöölise iseseisvaiks ettevõtjaks, juhul, kui teenistus käsitööst andis vähemalt 25% isiku aastatu-lust. Käsitööliseks majandusloenduse mõt-tes loeti kõik omal käel töötajad peremehed, alates rätsepast, õmblejast, kingsepast kuni fotograafi, hambatehniku ja pesupesijani.

Ettevõtete arv administratiivüksuste järgi.

Number of Enterprises by Administrative Units.

	Ettevõtete üldarv Total Number of Enterp.	Tööstusettevõtted Industrial	Kauband- ettevõtted Commercial	Transport- ettevõtted Transport	Käsitöölised — Handicrafts			
					Riie- ja tekstiilialal Clothing and Textiles	Jalan- ja naha- tööde alal Foot wear and Leather	Muudel aladel Other	Kokku Total
LINNAD — TOWNS	28 635	2 615	9 377	2 468	4 239	1 757	8 179	14 175
Sellest:								
Tallinn	12 635	1 352	4 498	983	1 763	517	3 622	5 802
Tartu	4 971	459	1 441	460	792	402	1 417	2 611
Pärnu	1 884	172	670	170	270	115	487	872
Narva	1 369	122	498	162	248	112	232	687
Viljandi	1 042	78	291	126	144	127	276	547
Alevid — Townlets	2 271	110	652	126	380	149	854	1 383
Maakonnad — Districts	22 237	3 255	4 679	594	4 028	2 225	7 446	13 699
Üldse — Total	53 133	4 980	14 708	3 188	8 647	4 131	16 479	29 257

Üldse leidub ettevõtete-registris ca 350 erinevat käsitöölise tööalanimetust. Linnades on 14 175, alevs 1 383 ja valdades 13 699 käsitöölisi.

Tööstusettevõtteid kokku on 5 980, neist asub linnades 2 615, alevs 110 ja valdades 3 255 ettevõtet. Maal moodustavad tööstusettevõtteist suurema rühma piimatooted ja koorejaamad ning jahuveskid.

Kaubandusettevõtteid on üldse 14 708, neist asub linnades 9 377, alevs 652 ja maal 4 679 ettevõtet. Kaubandusettevõtete arvus on arvestatud ühes ka veo- ja kandekauplused ning turukauplejad. Samuti on kaubandusettevõtete hulgas arvestatud ka pangandus- ja kindlustusettevõtted.

Transportettevõtteid on kokku 3 188. Neist asub üle $\frac{3}{4}$ -ku linnades. Transportettevõtete arvust suurema osa moodustavad üüriautode pidajad ja vooimehed, kuna suhteliselt nendele on väike transport- ja laevaärde arv. Transportettevõtetest asub alevites 126 ja valdades 594.

Tabelis on käsitöölise lahtis eraldatud riie- ja tekstiilialal ja jalanõude ning nahatööde alal tegutsevad käsitöölised. Üldse oli riie- ja tekstiilialal tegutsevaid käsitöölisi Eestis 8 647. Neist elutses linnades 4 239, alevs 380 ja valdades 4 028 käsitöölisi. Jalanõude ja naha tööde alal oli üldse 4 131 käsitöölisi, neist elutses enamik 2 225

maal. Muudel aladel tegutsevaid käsitöölisi oli üldse 16 479, neist asus linnades 8 179, alevs 854 ja valdades 7 446 käsitöölisi.

Linnadest on ettevõtete arvu poolest esikohal Tallinn. Tallinnas on 12 635 loendamisele kuuluvat ettevõtet. Sellest arvust on tööstusettevõtteid 1 352, kaubandusettevõtteid 4 500, transportettevõtteid 983 ja käsitöölisi 5 800. Ettevõtete arvu poolest järgnevas linnaks on Tartu. Tartus on üldse 4 971 ettevõtet, neist on üle poole (2 611) käsitöölisi. Järgnevad juba teised linnad ettevõtete arvu suuruse järjekorras. Pärnus on 1 884 ettevõtet, Narvas 1 369. Üle 1000 on ettevõtteid veel Viljandis, Valgas ja Rakveres. Üle 500 ettevõtte on Nõmme-, Haapsalu- ja Petseris, kõigis teistes linnades on ettevõtete arv alla 500.

Alevs on ettevõtete arvu poolest esirinnas Elva, Mustvee, Antsla ja Jõhvi. Neis kõigis on üle 200 ettevõtte.

Maade järgi on ettevõtete arv kõige suurem Tartumaal 3 954 ettevõtet, siis Virumaal 2 680, Võrumaal 2 629, Harjumaal 2 364 ja Pärnumaal 2 274. Kõikides teistes maades on ettevõtete arv alla 2 000-de.

Käesolevad andmed on vaid eelkoostuvõtteks majandusloendusele kuuluvast ettevõtete arvust. Lõplik ettevõtete arv selgub tegelikult ettevõtete loendamisel k. a. mai lõpul ja juuni alul. Tõenäoliselt võib loen-

damisel ettevõtete arv pigem suureneka kui väheneda, kuna rööbiti loendusega loendajad teostavad ka ettevõtete-registri kont-

rolli, igatiaks omas loendusrajoonis. Väiksemad muudatused on võimalikud ka üksikute alade arvudes.

VÄLISKAUBANDUS VEEBRUARIS 1937. a.

FOREIGN TRADE IN FEBRUARY 1937.

Väliskaubandusbilanss näitab k. a. veebruaris võrreldes eelmiste kuudega paranemist. Kaubavahetusbilansi passiivsus, mis ulatus l. a. detsembris 1 milj. kr.-le ja k. a. jaanuaris 2,5 milj. kr.-le, kahanes veebruaris 265 tuh. kr.-le. Ühenduses bilansi paranemisega suurenes väljavedu võrreldes l. a. veebruariga 152 tuh. kr. (2,6%). Sisseveo poolel muutus tõususuunas liikumine aeglasemaks, kusjuures sisseveo juurdekasv suhteliselt, mis ulatus l. a. detsembris (võrreldes eelmise aasta vastava kuuga) 36,1%-le ja k. a. jaanuaris 31,1%-le, langes veebruaris 15,4%-le.

Väljavedu — Exports.

Väljaveetud kaupade koostises on võrreldes l. a. veebruariga leidnud aset järgmised muutused: valmisaaduste väljavedu, mis püsis kuid enam-vähem ühtlasel tasemel, näitas veebruaris tunduvat tõusu (32,5%). Tubli juurdekasv esines ka toor- ja poolvalmisainete väljaveos (29,8%), kuna elusloomade eksport näitas tugevat tagasiminekut, kahanes 745 tuh. kr.-lt 1 tuh. kr.-le. Ka toit- ja maitseainete väljavedu kahanes 9,2%.

Valmisaaduste eksport kasvas peamiselt puuvillalõnga ja -niidi ning džuuatriide ja -kottide suurenenud väljaveo arvel. Puuvillalõnga ja -niidi müüdi välisurgudele k. a. veebruaris 112 tn. (186,7%) 319 tuh. kr. (205,8%) väärtuses enam kui l. a. samal kuul, kuna džuuatriide ning -kottide väljaveo juurdekasv ulatus väärtuselt 67,3%-le. Tagasimineku esimes peamiselt vineeri ja vineertoolipõhjade (väärtuselt 12,4%), jämeda linase riide (15,0%) ja tahvelklaasi (62,5%) väljaveos.

Toor- ja poolvalmisainete väljaveo tõusu põhjustas tähtsal määral tseluloosi, toornahkade ja metsamaterjali suurenenud väljavedu. Metsamaterjaliekspordi juurdekasv toimus ainult väärtuselt (33,3%), kuna kogus näitas langust (57,0%) peami-

selt muutunud koostise kui ka soodsamate hindade tõttu. Tseluloosiekспорт ületas l. a. veebruari koguse 2,0 tuh. tn. (65,9%) ja väärtuselt 302 tuh. kr. (92,9%), kuna toornahku müüdi välisurgudele k. a. veebruaris 96 tuh. kr. (640,0%) eest enam kui l. a. samal kuul. Kahane mine esimes peamiselt bensiini ja kunstsarve väljaveos, kusjuures bensiini eksport langes väärtuselt 69,0% ja kunstsarve 22,0%. Vaatamata sellele, et lina väljavedu näitas koguselt tagasiminekut (10,6%), jäi linamüügist saadud rahasumma soodsamate hindade tõttu endiseks.

Kaubarühmade osatähtsus väärtuselt.

I. I—1. III 1936/37. (%)

Percentages of Separate Groups of Merchandise According to Value I. I—1. III 1936/37.

	Väljavedu Exports		Sisseveo Imports	
	1937	1936	1937	1936
I Elusloomad — <i>Animals, living</i>	0,0	12,6	0,3	0,2
II Toit- ja maitseained, joogid — <i>Food Products, Stim. Bever.</i>	80,4	28,2	19,7	12,9
III Toor- ja poolvalmisained — <i>Raw- and Semi-Manufactured Materials</i>	42,0	36,5	27,1	30,9
IV Valmisaadused — <i>Manufactured Articles</i>	27,6	22,7	52,7	55,8
V Kallismetallid ja -kivid — <i>Precious Metals and Stones</i>	0,0	—	0,2	0,2
Kokku — <i>Total</i>	100	100	100	100

Toit- ja maitseainete rühma olulisemaist aineist kasvas võrreldes l. a. veebruariga ainult või väljavedu, kuna kõikide teiste ainete müük välisurgudele näitas tagasiminekut. Väieksport kasvas koguselt 385 tn.-lt 630 tn.-le — seega 245 tn. (63,6%), kuna või eest saadud rahasumma suurenes 328 tuh. kr. (54,7%). Liha ja lihakrauba väljavedu vähenes väärtuselt 227 tuh. kr. (62,7%), kuna teravilja väljavedu, mis ulatus l. a. veebruaris 214 tuh. kr.-le, k. a. veebruaris ei olnud. Peale nimetatud ainete saadi veel kartulite müügist välisurgudele 70 tuh. kr. (64,8%) vähem kui l. a. veebruaris.

Sisse- ja väljaveo tähtsamad ained. — Principal Commodities of Foreign Trade.

	Veebruar — February				1./I—1./III			
	ton.		1000 kr.		ton.		1000 kr.	
	1937	1936	1937	1936	1937	1936	1937	1936
VALJAVEDU — EXPORTS.								
Üldse: — Total:								
	17 168	20 372	5 961	5 809	36 422	46 437	11 494	12 009
I. Elusloomad (arv) — Animals, living (number)	2	7 982	1	745	5	15 900	2	1 510
II. Toit- ja maitseained, joogid — Food Products, Stim. Bever.	1 922	4 964	1 523	1 678	7 137	10 729	3 494	3 390
Sellest: — thereof:								
Teravili — Corn	—	1 750	—	214	1 081	4 750	257	439
Kartul — Potatoes	638	1 748	38	108	3 163	2 839	205	173
Või — Butter	630	385	928	600	1 370	938	1 978	1 440
Munad — Eggs 1000 tk.	—	0	—	0	—	44	—	4
		0				3		
Liha ja lihakaup — Meat and Meat Products	355	680	381	608	631	1 183	670	1 023
III. Toor- ja poolv.-ain. — Raw a. Semi-Manufact. Materials	12 162	120 21	2 432	1 873	23 767	29 496	4 823	4 331
Sellest: — thereof:								
Toornahad — Hides undressed	48	8	111	15	79	8	154	16
Metsamaterjal — Timber Materials	2 113	4 915	208	156	4 930	8 999	390	394
Tselluloos — Cellulose	5 147	3 103	627	325	8 385	6 492	1 012	707
Lina ja -takud — Flax and Tow	823	921	961	862	2 118	2 150	2 351	2 325
Bensiin — Benzine	121	304	27	87	4-1	724	108	208
Põlevkiviõli — Shale-Oil	862	2	40	0	863	3 998	49	125
Kunstsaarv — Artificial Horn	07	84	149	191	121	139	272	316
IV. Valmisraudused — Manufactured Articles	3 084	3 287	2 005	1 513	5 518	6 212	3 173	2 725
Sellest: — thereof:								
Vineer ja -toolipõhjäd — Plywood and Chair-backs	1 291	1 780	289	380	2 605	3 217	573	626
Ajalohu- ja trükipaber — News- a. other Printing Paper	669	633	128	124	1 142	1 150	211	225
Puuv. lõng ja -niit — Woollen Yarn and Thread	172	60	474	165	247	112	670	284
Puuv. riie — Cotton Piece Goods	116	113	418	390	158	197	563	670
Linae riie jame — Linen, coarse	50	58	102	120	66	79	135	164
Džuutriie ja -kotid — Jute Cloth and Sacks	148	89	82	49	230	182	127	91
Tsement — Cement	—	—	—	—	—	—	—	—
Tahvelklaas — Sheet Glass	139	394	24	64	240	778	42	120
V. Kallismetallid ja -kivid — Precious Metals and Stones	—	—	—	—	0	—	2	—
SISSEVEDU — IMPORTS.								
Üldse: — Total:								
	17 793	19 790	6 226	5 396	57 212	51 231	14 214	11 489
I. Elusloomad (arv) — Animals, living (number)	30	44	22	4	81	103	42	23
II. Toit- ja maitseained, joogid — Food Products, Stim. Bever.	3 451	3 113	531	382	21 539	16 761	2 806	1 483
Sellest: — thereof:								
Heringad — Herrings	213	221	44	34	318	337	66	55
Sool — Salt	405	1 027	7	20	821	6 441	16	82
Suhkur — Sugar	1 229	1 277	136	154	3 944	3 812	492	688
III. Toor- ja poolv.-ain. — Raw a. Semi-Manufact. Materials	9 087	12 104	1 960	1 738	24 027	24 433	3 847	3 552
Sellest: — thereof:								
Toortubak — Tobacco unmanufact.	45	39	74	60	107	99	186	158
Toornahad — Hides undressed	171	167	210	179	276	881	368	418
Džuut — Jute	291	169	88	44	526	341	159	96
Puuvill — Cotton	615	497	677	605	1 027	946	1 367	1 143
Vill — Wool	23	30	100	92	34	65	147	208
Kivisüsi ja koks — Coal and Coke	3 374	3 785	56	62	9 624	10 690	162	169
Petroleum — Petroleum	981	1 305	64	83	2 938	3 055	191	192
Bensiin — Benzine	399	280	44	26	1 023	687	105	67
Väetised — Fertilisers	1 540	4 327	115	209	2 247	4 517	142	216
Väetel puhastamata — Sulphur unpurified	—	—	—	—	—	330	—	26
IV. Valmisraudused — Manufactured Articles	5 260	4 573	3 656	3 254	11 646	9 987	7 491	6 408
Sellest: — thereof:								
Puuv. riie — Cotton Piece Goods	11	6	102	44	14	9	127	67
Villane lõng ja niit — Woollen Yarn and Thread	35	17	289	136	70	58	563	441
Kunstsiidilõng ja -niit — Rayon Yarn and Thread	22	35	100	191	44	82	148	333
Raud ja teras — Iron and Steel	2 347	2 106	395	327	6 172	4 899	991	756
Kummi ja k. kaup — Rubber and Rubber Goods	32	39	90	108	61	67	202	194
V. Kallismetallid ja -kivid — Precious Metals and Stones	0	0	17	18	0	0	28	23

Sissevedu — Imports.

Sisseveo alal näeme tõusu kõikides rühmades, kuigi väiksemas ulatuses, kui eelmisel kuul. Eriti mõõdukas oli juurdekasv valmissaaduste juures. Viimaste sissevedu suurenes võrreldes 1. a. veebruariga 442 tuh. kr. (13,6%). Toor- ja poolvalmisainete ost välisriigidelt ületas 1. a. veebruari arvud 222 tuh. kr. (12,8%) ja toit- ning maitseainete sissevedu 149 tuh. kr. (39,0%).

Väliskaubanduskäive veebruaris 1936/37.

Turnover of February Foreign Trade, 1936/37.

	Veebruar		I. I — I. III		1. I — I. III 37 % 1936 = 100
	1937	1936	1937	1936	
	1000 kr. — In 1000 Kr.				
Väljavedu — Exports	5 961	5 809	11 494	12 009	- 4,8
Sissevedu — Imports	6 223	5 396	14 214	11 489	+ 23,7
Käive — Turnover	12 187	11 205	25 708	23 498	+ 9,4
Väljavedu ±					
Exports ±	- 265	+ 413	- 2 720	+ 520	
	1000 tn. — In 1000 tns.				
Väljavedu — Exports	17	20	36	46	- 21,7
Sissevedu — Imports	18	20	57	51	+ 11,8
Käive — Turnover	35	40	93	97	4,1

Valmissaaduste rühma kuuluvaist allrühmadest näitas suurem osa tõusu, ent suuremat aktiivsust ilmutas põllutöömasi-

nate, -riistade ja -tarvete sissevedu, kasvas 64 tuh. kr.-lt 243 tuh. kr.-le, seega 279,7%. Ühes tugevasti paisunud põllutöömashinate, -riistade ja -tarvetega hõlmas tõus õige elavalt ka metallide (25,3%), metallkauba (21,6%), transportvahendite (25,0%) ja tekstiiltööstussaaduste (26,6%) sissevedu. Viimaste import kasvas peamiselt villase lõnga ja niidi suurenenud sisseveo arvel.

Toor- ja poolvalmisainete rühma olulisemaid aineid suurenes väärtuselt võrreldes 1. a. veebruariga toortubaka 23,3%, toornahkade 20,7%, tekstiiltööstustoorainete 16,7% ja bensiini sissevedu 69,2%, kuna kivisöe ja koksi (9,7%), petrooleumi (22,9%) ning väetiste import (45,0%) näitas tagasiminekut.

Toit- ja maitseainete sissevedu kasvas peamiselt teravilja ja välismaise puuvilja suurenenud sisseveo arvel. Teravilja veeti sisse k. a. veebruaris 591 tn. 71 tuh. kr. väärtuses, kuna 1. a. samal kuul teravilja sissevedu peagu ei olnud (ainult 0,4 tn). Üksikuist teraviljaliikidest toodi sisse: rukist 180 tn. 21 tuh. kr. väärtuses ja kaera 411 tn. 50 tuh. kr. väärtuses. Välismaist puuvilja veeti sisse 283 tn. 99 tuh. kr. väärtuses, 98 tn. 39 tuh. kr. vastu 1. a.

AUTOBUSELIINID 1. IV—15. X 1936. a.

AUTOBUS LINES IN 1. IV — 15. X 1936.

M. a. suvesesoonil (aprillist oktoobrini) püsis autobuseliinide võrk (kaugemaaliinid) eelmise aasta tasemel. Nimelt toimus liiklemine 122 autobuseliinil. Suuremal jaol liinidest veeti ainult reisijaid. Segavedu toimus väiksemal arvul liinidest, ja üksikud liinid polid ainult kaubaveoks.

Tegevus autobuseliinidel elavneb iga aastaga ja ka möödunud suvel nägime taas tunduvat tõusu võrreldes eelmise aastaga.

	reis. arv	reis. km. arv
1936 1. IV — 15. X	1 062 039	23 469 704
1935 " "	848 707	18 209 310
1934 " "	664 007	12 961 997
1933 " "	445 632	9 884 549
1932 " "	229 568	6 537 875

Viimase aasta suvel võrreldes eelmisega kasvas reisijatelikkus reisijate arvu järgi

25,1% ja reisija-km järgi 28,8%. Kuna reisijate km. arv suurenes enam, tõusis reisija keskmine sõidukaugus 22 km. eelmise aasta 21,4 km. vastu. Reisijate arv kasvas kõikidel liinidel ja mitte üksi tiheda liiklemisega lühimaaliinidel. Lühimaaliinidest esinevad suurema reisijate arvuga Tallinn—Nõmme ja Narva—Narva-Jõesuu vaheline liin, esimesel oli viimase aasta suvel 262 704 sõitjat, teisel 107 120, kokku 1/3 kogu sõitjate arvust. Üldisest juurdekasvust reisijate arvus langeb nimetatud liinidele ainult 19,9%. Ühele läbisõidetud autobuse km-le tuli 1936. a. 10,4, 1935. a. 8,9 ja 1934. a. 7,6 reisijat.

Kaubavedu autobuseliinidel suurenes 1936. a. samuti kui reisijatevedugi. Kaupu veeti autobuseliinidel:

1936	1. IV — 15. X . . .	2851 tn.	95 519 tn. km.
1935	" " . . .	1843 "	66 420 " "
1934	" " . . .	1522 "	78 485 " "
1933	" " . . .	1000 "	46 179 " "
1932	" " . . .	992 "	65 476 " "

1936. a. suvel veeti eelmisest aastast enam kaupa kaalu järgi 54,6% ja tn-km järgi 43,8%. Ligi kolmandik 1936. a. veetud kau-

bast langeb raudtee otseveoliinidele — Viljandi—Põltsamaa, Jõgeva—Põltsamaa ja Võhma—Põltsamaa. Tn kauba keskmiseks veokauguseks osutus 1936. a. 33,5 km., 1935. a. 36,0 km.

Kõigil autobuseliinidel töötas 1936. a. suvel 169 autobust. Tegevus kestis keskmiselt autobuseliini kohta 143 päeva.

LÜHIUUDISEID. — SUNDRY INFORMATION.

● Majandusminister andis loa importida k. a. villast lõnga ja niiti kaubandusotstarbeks 80 tn, mis on 20% väiksem m. a. lubatust. Nimetatud koguse ositas importöride vahel Üleriiklik Kaupmeeste Seltside Keskkliit importöride koosolekul 12. III k. a. Üksikute kaupmeeste osad kõiguvad 750—8000 kg. Osituse kinnitas Majandusministeerium.

● Majandusminister andis loa kaubandus- ja tööstusosajuhingu „Eesti Piim“ Tallinnas, asutamiseks. O/ü. eesmärgiks on piima ja piimasaaduste ning muude põllumajandussaadustega kauplemine, nende ainete valmistamine ja töötlemine; samuti kauplemine piima ja piimasaaduste valmistamiseks tarvisminevate masinatega ja riistadega. Põhikapital 30 000 kr. Asutajaiks O. Lövi, Joh. Lehtmann, Al. Saar ja T. Kalbus.

● A/S. „Jörgen Raaschou ja Ko, Tallinnas, lõpetas tegevuse. A/S. põhikapital oli 60 000 kr. ja ta tegeles peamiselt metsasaaduste töötlemise ja kauplemisega.

Majandusministeerium andis loa:

● N. Saar'ele, Keilas, kahe kompressorist ostuks Saksast 2500 kr väärtuses ja ühe piimajahutaja ostuks Soomest 400 kr väärtuses. Seadised on määratud Tallinnas sisseseatava jää-kreemitööstuse varustamiseks.

● Tallinna linna elektrijaamale ühe stantsimis- ja ühe trükkimismasina ostuks Saksast koguväärtuses 7427 kr, millised lähuvad jaama addressmasinate asendamiseks.

● Eesti kummitööstuse o/ü. „Põhjala“, Tallinnas, kolme kummisegamismasina ostuks Saksast koguväärtuses 1690 kr.

● Eesti Tarvitajateühisuste Keskühisusele, Tallinnas, papi- ja kartongiribade liimimismasina ostuks Saksast 125 kr. väärtuses.

● Jalanõudetööstus V. Berntien, Pärnus, ühe talla-õmblemis-stepmasina ostuks Saksast 726 kr. väärtuses.

● Kirjastus o/ü. „Postimees“, Tartus, ühe kirtrükkimasinaga ja -pressi ostuks Saksast koguväärtuses 22 000 kr.

● A/S. Tartu Telefonivabrik, Tartus, ühe freesmasina ostuks Saksast 4775 kr. väärtuses.

Kõik masinad ja seadised on määratud ettevõtete tehnilise seadise uuendamiseks ja ajakohastamiseks.

● Nõmme linnavalitsusele ühe diiselmootoriga teerulli ostuks Saksast 12 660 krooni väärtuses.

Majandusministeeriumi Tööstusosakond andis loa:

● A. Ratner'ile, Tallinnas, Narva m. 71 kompvekki- ja šokolaadivabrikute ehitamiseks ja sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd kuni 50 töölit. Jõuandjaiks elektrimootorid 29 hj. Valmistatakse šokolaadi ja mitmesuguseid kompvekke.

● S. Zivciunas'ele, Tallinnas, Rüütli 32 asuva kübaratööstuse üleviimiseks ja sisseseadmiseks Kopli 38. Ettevõttes leiab tööd kuni 20 töölit. Jõuandjaiks elektrimootorid kogujõuga 3 hj. Valmistatakse mitmesuguseid vilt- ja õlgekübaraid meeste kui ka daamide jaoks ning kootakse šenillriiet.

● G. Käppa'le, Tallinnas, Paldiski m. 27 metallpõrgadetööstuse „Korona“ sisseseadmiseks ja seal töötamiseks kuni 1. VII 37, tingimusel, et kõrvaldataks ruumide

juures mõningad tehnilised puudused. Ettevõttes leiab tööd kuni 20 töölist. Jõuandjaks 1,5 hj. elektrimootor. Valmistatakse igasugu metallpärgi.

● Hans Teras'ele, Tallinnas, Siimoni 1 kasti- ja puukiutööstuse „Standard” sisseseadmiseks ja seal töötamiseks kuni 1. V k. a. tingimisel, et hüdrandid seataks korda. Ettevõttes leiab tööd kuni 30 töölist. Jõuandjaks elektrimootorid kogujõuga 92,5 hj. Valmistatakse mitmesuguseid pakkimis-kaste ja puureste ning puitvilla (-laaste).

● J. Müller'ile, Tartus, Rütüti 13 mehaanilise rauatööstuse sisseseadmiseks ja seal töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd 7 töölist. Jõuandjaks 3 hj. elektrimootor.

Tehakse mitmesuguseid remont-tööd autode, mootorrataste ja jalgrataste parandamise alal.

● G. Grenzmann'ile, Tallinnas, Harju 43 mehaanilise jalanõudetööstuse „Koit” sisseseadmiseks ja seal töötamiseks. Ettevõttes leiab tööd 10 töölist. Jõuandjaks elektrimootor 1,1 hj. Valmistatakse igasugu jalanõusid.

● A. Kummits'ale, Tallinnas, Roosi 2 mehaanilise jalanõudetööstuse sisseseadmiseks ja seal töötamiseks kuni 10. IV 37 tingimisel, et kõrvaldataks mõningad tehnilised puudused seadises. Ettevõttes leiab tööd 7 töölist. Jõuandjaks 1 hj. elektrimootor. Valmistatakse igasugu jalanõusid.

LAEVANDUS

TALLINNA SADAM VEEBRUARIS. — TALLINN HARBOUR IN FEBRUARY.

Veebruaris on laevasõit tavaliselt väiksem aasta jooksul. Ka möödunud veebruaris saabus välissõidust ainult 52 laeva mahuga 32391 net. reg. tn. ja väljus 49 laeva mahuga 31328 net. reg. tn., mis mahu järgi on ligi kolmandik väiksem kui jaanuaris.

Kaubavedu laevadel oli veebruaris samuti väike: sisse toodi 17 129 tn. ja peagu sama palju läks välja. Suuremal arvul tuli kaupa inglise, saksa, hollandi, Belgia ja Rootsi sadamaist. Kõige enam tuli kaupa sisse saksa laevadel — 44,9% kogu sisseveost. Eesti lipu osatähtsus sisseveos ulatus 28,1%-ni ja briti lipul 17,9%. Välja läks veebruaris kaupu laevadega 17 026 tn., sellest veeti eesti laevadel 33,5%, saksa laevadel 24,8% ja briti laevadel 18,3%. Väljaveost võtsid ka soome laevad nimetamisväärselt osa (11,2%).

Välja veeti metsamaterjali, tselluloosi, vineeri ja vanarauda. Kõige enam läks kaupa inglise ja Saksa sadamaisse.

Üldse on kaupade vedu laevadel tänavu aasta algusest kuni senini väiksem kui m. a. samal ajal. Kaupade läbikäik tänavu ulatub 76 167 tn-ni eelmise aasta 85 696 tn. vastu, vähem seega 12,5%.

Reisijaid saabus laevadega k. a. veebruaris Tallinna 376 ja väljus 355 isikut. Ka eelmisel kuul oli reisijate liiklemine sama väike. Kõige enam liikles reisijaid Eesti-Soomes vahel ja soome laevadel. Tänavu kahe kuu jooksul oli reisijate liiklemine veidi suurem eelmisest aastast, 2543 reisijat 2408 vastu.

Rannasõit veebruaris peagu vaibus, ainult saabus 1 laev, tuues kaupa 37 tn. ja väljus 2 laeva 253 tn. kaubaga.

PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

VÖITURG. — BUTTER MARKET.

Võituruseisundi kujunemine toimus m. n. üldiselt e. n. tasemel, kusjuures üksikute maade võihindade liikumine oli pisut erinev.

Nii noteeriti meie võihinnaks Manchesteris 108—110 š cwt e.n. 107—109 š vastu. Taani võihinnanoteering Londonis nõrgenes 1 š

cwt, olles 128 š cwt. Samuti nõrgenes ka Saksast saadav hind. Vastavalt hindade liikumisele ja väljaveetud võikoguste vahetõrgete kujunemisele üksikute turgude järgi noteeriti meie eksportvõihinnaks 149 s, kg franko saatejaam, mis on võrdne e. n. noteerimisega.

Võihindade vahe üksikute maade vahel Inglise näib hakkavat koonduma. Kuigi taani võihinna suhteline kõrgseis ja tütlasi ka liikumine toimub talvekuul erinevalt võrreldes teiste maadega, on viimane nõrgenemine siiski märgiks, et kevadine kõrgseis on saavutatud. Toodangu suurenemine kevadkuul on tavaliselt toonud kaasa ka hindade sesoonset nõrgenemist.

Uus-Meremaal näitab piimasaaduste toodangu areng edasi tõusu. Nii oli näit. veebruaris kontrolljaamadesse sissetulnud võikogus 17 148 tn l. a. sama aja 16 620 tn vastu, suurenedes seega 3%. Käesoleva tootmisesooni esimese seitsme kuu jooksul suurenes kontrolljaamadesse sissetulnud võikogus 5%, võrreldes eelmise tootmisaasta sama ajaga. Samuti on näidanud tõusu juustutoodang 7%. Argentiina eksportis veebruaris 66 500 kasti l. a. sama kuu 66 100 kasti vastu, millest nähtub, et võitoodang püsib l. a. tasemel. Ka Austraalias on võitoodangu kujunemine toimunud peagu l. a. tasemel.

JUUSTUTURG. —

Juustuhindade liikumine on viimasel ajal Prantsuses, s. o. meie tähtsamal turul, näidanud nõrgenemist. Selle tagajärjel nõrgenes ka meie eksportjuustuhinna noteering 10 s. kg-lt võrreldes eelmise noteeringuga. Nii noteeriti šveitsi eksportjuustuhinnaks riikliku juurdemaksuta:

PÖLLUMAJANDUSLIK VÄLJAVEDU. EXPORTS OF AGRICULTURAL PRODUCTS

	Nädalas.		1937. a. I. kuni 21. III	1936. a. I. kuni 22. III	1935. a. I. kuni 24. III
	15. III- 21. III 1937	8. III- 14. III 1937			
VÕI (tonni) Butter (tons)	149,2	80,1	1601,9	1257,1	1260,0
Sellest:					
Saksa . . .	62,7	80,0	700,2	581,8	482,5
Inglise . . .	86,5	—	720,8	642,2	709,7
MUNAD (tuh. tk.) — Eggs (1000)	—	—	—	45	5,4
Sellest:					
Inglise . . .	—	—	—	—	5,4
Saksa . . .	—	—	—	43,9	—
PEEKON (tonni) — Bacon (tons)	89,3	15,2	606,8	535,1	477,5
LINA (tonni) Flax (tons)	166,5	71,5	2390,5	2478,1	1811,3
Sellest:					
Inglise . . .	61,2	—	324,3	1395,2	1807,3
Belgiase . . .	—	—	110,2	20,6	70,8
Soome . . .	24,9	14,3	151,9	291,6	11,2
Saksa . . .	80,4	40,3	743,8	90,8	30,8
Prantsusse . . .	—	16,9	491,8	598,0	10,3

M. n. maksus või siseturul s kg:

Tallinnas	lauavõi 190—195 s kg, kõõgivõi	165—175 s kg
Viljandis	" 190—195 " "	" 170—175 " "
Pärnus	" 190—195 " "	" 160—175 " "
Valgas	" 180—205 " "	" 175 " "
Rakveres	" 185—195 " "	" 165—175 " "
Tapal	" 195 " "	" 165—175 " "
Narvas	" 190—200 " "	" 160—175 " "

CHEESE MARKET.

12 A . . .	110 s. kg	12 B . . .	102 s kg
11 A . . .	105 " "	11 B . . .	98 " "

Siseturujuustule noteeriti endised hinnad, s. o.:

Šveitsi	125 s kg
Hollandi	100 " "
Backsteini	100 " "
Konserv	190 " "

Turutendents eksportjuustul langev.

PEEKONITURG. — BACON MARKET.

Peekoniturul jätkus tõusutendents. Eesti peekoni kõrgema sordi noteering kõvenes 2 š tsntn, tõustes 86 š-le tsntn. Praegune hind ületab 2 š vastava taseme eelmisel aastal. Hinnatõus peekoniturul on tingitud nõudmise suurenemisest enne pühi. Peekonikvootet, mis lõpeb 1. aprillil, pikendati edasi 3 kuu peale endises suuruses. Seega on Eesti võimalik saata Inglise endiselt 762 tsntn. peekonit nädalas.

Peekonsigade hind on stabiliseerunud senisele tasemele, s. o. 90 s. kg. Käesoleval nädalal maksavad eksporttapamajad peekonsigade eest endiselt järgmisi hindu:

	I sort	II sort	III sort	IV sort
60—72	90	85	79	
55,5—59	85	81	75	Siseturu-
72,5—75	85	81	75	hinnad.
75,5—80	81	77	74	

M. n. tapeti eksporttapamajades 1568 siga 1676 sea vastu eelmisel nädalal.

NSLV-ga sõlmiti elussigade leping 5000 sea peale. Vastuvõtmine eksporttapamajades algab 30. märtsil. Vastuvõtutingimused on

endised, s. o. alates eluskaal 90 kg. Vastu ei võeta kulte ega vanu emiseid. Esimene saadeti elussigu loodetakse saata 1. apr. endiselt Kingisepa jaama.

TAPALOOMADE JA LIHATURG. — CATTLE AND MEAT MARKET.

M. n. oli veiste pakkumine väike. Turustati vaid 396 veist. Vaatamata väikesele pakkumisele oli nõudmine väga tagasihoidlik, nii et liha lahjemad sordid hinnas veelgi nõrgenesid võrreldes eelmise nädalaga. Samuti jäi külmutushoonesse rohkel määral liha läinud nädalast käesolevaks nädalaks ette. Sortide järgi maksus veiseliha:

Suured pullid: nuumatud 51—54 s., keskmised 49—51 s. kg. Tapakaaluga turustati suuri pulle rammususe järgi 30—33 s. kg.

Väikesed pullid: rammusad 46—50 s., keskmised 43—46 s., lahjad 40—45 s. kg. Eluskaaluga müüdi väiksemaid pulle 24—28—30 s. kg.

Lehmad ja härjad: nuumatud 48—56 s., keskmised 36—45 s. ja lahjad 30—36 s. kg. Eluskaalu alusel turustati lehma vähe ning maksti vastavalt rammususele 15—23—34 s. kg.

Mullikad: rammusad 47—50 s., keskmised 45—48 s. ja lahjad 40—45 s. kg. Mullikate eluskaalust maksti 24—28—30 s. kg.

Turustades veiseid lihakaalu alusel, kus nahk ja pudemed jäävad ostjale, tuleb eeltoodud liha-kilo hinnale arvata naha ja pudemete arvel juurde pullidele 8—11 s. ja lehmadel 10—12 s.

Vasikate pakkumine suur. Turustati 106 elus- ja 1395 tapetud vasikat, s. o. keskmiselt 250 vasikat päevas. Nõudmine keskmine. Hinnad nõrgenesid. Tapetud vasikad ühes nahaga maksusid: nuumatud 52—65 s., keskmised 48—52 s., lahjad 45—48 s. ja praak (s. o. õige lahjad või väga noored) 42—45 s. kg. Elusvasikaid müüdi rammususe ja vanuse järgi 26—30—33—43 s. kg.

Tapetud lammaste pakkumine väga väike. M. n. jooksul toodi turule vaid 85 tapetud lammast. Nõudmine samuti väike.

Tapetud lambad ilma nahata maksusid: rammusad 65—70 s., keskmised 50—65 s. ja lahjad 40—50 s. kg.

Eluslambaid turustati 361 tk ning nõudmine neile oli väga elav, mida põhjustas kõrge eksportlambaliha hind. Nii tõusis eksportlambaliha hind viimasel noteeringul taas 5 s. kg-lt, maksudes vänskelt liha headuse järgi Tallinna tapamajades 100—105 s. kg. Eluskaalust makstakse franko saatejaam 47—49 s. kg.

Sigade pakkumine alla keskmist. Nädalas turustati 607 siga. Nõudmine keskmine. Suurmüügil püsivad sealihahinnad juba kauemat aega ühtlased, jäädes ka m. n. muutmatuks: Tapetult maksusid sead sortide järgi: noored ja peekonkaalulised 85—86 s., keskmise suurusega lihasead 83—85 s., rasvasead 80—82 s., kuldid (tapakaal üle 100 kg) 30—40 s. kg ning noored kuldid 45—55 s. kg. Elussigu (arvatud välja kuldid) turustati 63—64 s. kg.

Toodud hinnad on arvatud ostude ja müüride kohta Tallinna loomaturul. Turustades maal loomi, tuleb vastavalt oludele arvestada veokulu ja -kadu. Veokadu on 5—10% kodusest looma eluskaalust, sõltuvalt loomaliigist, -rammususest ja -sõetmisest enne kodust kaalumist.

Läinud nädal oli lihakaubanduses väga vaikne, mida põhjustasid niisked soojad ilmad ja ostjate tagasihoidlikkus enne pühi. Käesolevaks nädalaks on loota tendentsi paranemist kõigil lihaliikidel.

Nahkade hinnad. Veisenahad toorelt 75 s. kg. Vasikanahad 5.50—5.80 kr tk ning kaalus üle 3,5 kg ühe kg hind Kr. 1.55. Lambanahad 2—4 kr tk, sõltuvalt villa pikkusest. Hobusenahad 12—15 kr tk.

KANAMUNATURG. — EGG MARKET.

Kanamunaturu seisundi kujunemine tänavu on toimunud erinevalt, võrreldes m. a. esimeste kuudega. Hindade liikumine, mis aasta esimesel poolel maailmaturul näitab tavaliselt peagu pidevat langust, oli tänavu pisut erinev ning liikus aasta algul madalamal kui m. a. Seevastu püsis aga siseturul hindade tase kõrgemal m. a. sama aja hindadest.

Kanamunahindade tase Inglises oli jaanuaris üle 20% madalam võrreldes m. a. sama kuuga. Veebruaris hindade tase suhteliselt pisut paranes. Märtsi teisel nädalal noteeriti Londonis munahindadeks š. d. 120 tk. (sulgudes l. a. sama aeg) Taani (18 lbs) 12/9 (11) ja 17 lbs 12/4 (10/6), olles seega üle 20% kõrgemal kui m. a. samal ajal. See-ga algas tänavu aasta maailmaturu muna-kaubandusele tunduvalt ebasoodsamalt kui l. a., kuid viimasel ajal on seisund muutunud taas paremaks.

K. a. on munakaubanduse läbikäik maailmaturul näidanud edasi tõusu. Nii impordis Inglise jaanuaris 1915 580 s. sada, seega rohkem 4%, võrreldes l. a. sama kuuga. Saksa impordis kanamune jaanuaris 143 178 kv. l. a. sama kuu 68 441 kv. vastu. Seega suurenes kanamunade sissevedu Saksa jaanuaris üle kahe korra. Väärtuselt on sisseveo suurenemine väiksem, kuna hindade tase jaanuaris oli madalam kui l. a.

Siseturul on munahindade tase tänavu kõrgem kui l. a. algul. Nii maksusid näit. m. n. Tallinnas kanamunad 16—18 s. paar l. a. sama aja 15 s. vastu. Söödateravilja vähesuse tõttu on kanamunade toodang talvekuul osutunud väikeseks. Teisalt on muna-hindade tõusu soodustanud teiste toitainete hindade paranemine.

Kuna kevadega algab munatoodangu se-soonne tõus, tuleb peagi väljavedu päevakor-

rale. Milliseks kujuneb maailmaturu muna-hindade tase, ei ole praegu veel küllalt selge.

Turustamisvõimalused meie munakaubandusele osutuvad aga arvatavasti võrdlemisi soodsaiks, kuna Saksa võime k. a. ekspordida enam kui m. a. Saksast teatavasti oleme varem saanud paremat hinda kui teisilt turgudelt, ja seda arvatavasti ka k. a.

„Eesti Munaekspordi“ nõukogu pidas m. n. esimese koosoleku. Nõukogu vaatas läbi keskliidu alla kuuluvate ühingute ja kokkuostjate võrgu ning leidis selle olevat, vaatamata keskliidu lühikesele tegevusajale, küllalt hästi organiseeritud. Praegu on „Munaekspordil“ üle maa 58 munade vastuvõtupunkti, millest 31 on vastsest asutatud alaühingud ja 27 tarvitajate ühingute juures asuvad ja eraisikute eestvõttel töötavad vastuvõtupunktid.

Kokkuostjatele makstakse munade eest tasu noteeringu alusel. Kokkuostu tasuks määras nõukogu ekspordimunade kümnele 3 s. ja siseturumunade kümnele 2 s. Peale selle otustati maksta igale ühingule linnukasvatuse edendamiseks munakastilt 18 s. preemiat.

Nõukogu avaldas soovi, et „Munaekspordil“ peaks tulevikus mune hakkama ostma kaalu alusel, mis moodus on löönud läbi peagu kõigis Euroopa riiges. Selle sooviavalduse võttis keskliidu juhatus oma juhtnõuõridesse ja juba lähemal ajal kavatsetakse mõningais vastuvõtupunktides hakata mune ostma kokku kaalu alusel. Esiialgu teeb uus süsteem muidugi mõningaid raskusi, kuid aja jooksul loodetakse saada neist üle.

M. n. maksusid kanamunad siseturul:

Tallinnas	16—18 s paar
Viljandis	14—16 „ „
Pärnus	16—18 „ „
Valgas	16—18 „ „
Rakveres	14—16 „ „
Võrus	13—16 „ „
Tapal	16—17 „ „
Narvas	18—20 „ „

PIIMATURG. — MILK MARKET.

Piimahindade noteerimiskomisjoni koosolekul 22. märtsil s. a. Börsikomitee juures noteeriti Tallinna kohta järgmised piimahin-nid: I valiku rööskpiim müügil piima-kauplustele 11—12 s. ja müügil piimatööstus-

tele 11 s. liiter. II valiku rööskpiim müügil piimakauplustele 10 senti ja müügil piimatööstustele 9 s. liiter. Piima järele nõudmine on praegu pakkumisega enam-vähem tassaalus, mõnes rajoonis isegi nõudmine üle-

tab pakkumise, mistõttu seal on II valiku rõõskpiim 1 s. võrra kallim kui mujal, nimelt maksavad seal osa kauplusi talupidajatele 11 s. l. Käesoleval pühadenädalal muidugi piima järele nõudmine suureneb.

Pühade ajal jääb talupidajaile mõne päeva piim kätte, kuna siis on linnas piimakauplused suletud, samuti tarvitatakse pühade ajal teisi jooke, mis mõjub piimatarvitamisele vähendavalt. Kuna talupidajad püüavad pühade ajal järelejäänud piima peale pühi turustada, suurendades selle piima võrra pakkumist linnas, siis on harilikult peale pühi karta hinnalõdvenemist. Eelolevate pühade järele seda aga vististi karta pole, sest võihinna ja piimahinna suhe on praegugi

väiksem kui tavaliselt ja talupidajail on ka sulikum järelejäänud piim teha võiks, vähendades seega piimapakkumist pärast pühi.

Väikemüügil maksus piim piimakauplustes möödunud nädalal s.l.:

	I valik		II valik	
	pudelites	lahtiselt	pudelites	lahtiselt
Tallinn	15—17	—	14	11—13
Tartu	14—15	11—12	—	9—10
Narva	14—15	11½—12	—	9—10
Pärnu	17	13	—	12
Viljandi	14	—	—	11
Rakvere	14	—	—	10
Valga	14	—	—	9—10
Võru	—	—	—	9—10
Haapsalu	—	—	10	8
Tapa	—	—	10	9

TERAVILJATURG. — GRAIN MARKET.

M. n. maailma-teraviljaturgu iseloomustab hindade tõus. Juba pikema aja vältel püsis söödaviljadest odra- ja kaerahind väikeste kõikumistega enamvähem ühtlasel tasemel, kuid peamiselt m. n. lõpu noteeringud töid muudatusi, mille tagajärjel m. n. keskmine hind odral kui ka kaeral kõvenes võrreldes eelmise nädalaga ligi 5%. Hinnatõus pannakse otseselt Argentiina odra- ja kaerapakkumise nõrgenemise arvele, kusjuures nõudmine on enamvähem ühtlane eelmiste nädalatega. Kuna Argentiina eriti head väljavaated maisisaakideks hilisemate andmete põhjal on märksa nõrgenenud ja maisisaadetised Argentiinast kui ka Doonau maist on väikesed, näitasid ka maisihinnad euroopa turgudel paranemist, kuna samaaegne hinnaparanemine Ameerika enda turgudel oli märgatavalt väiksem.

M. n. kohta noteeriti tähtsamail teraviljabörsidel järgmised hinnad kr kv kohta (sulgudes eelmise nädala noteeringud):

Rukis: Chicago 15.87 (15.62), Winnipeg 15.69 (15.57), Hamburg 17.39 (17.19).

Nisu: Chicago 18.63 (18.49), Winnipeg

18.45 (17.71), Hamburg 21.70 (21.18), Liverpool 18.57 (17.63).

Mais: Chicago 15.63 (15.54), Rotterdam 10.55 (10.16), Hamburg 11.10 (10.57).

Argentiina kaerahind Hamburgis noteeriti 10.69 kr eelmise nädala 10.26 kr vastu ja odrahind 13.05 kr eelmise nädala 12.78 kr vastu.

17. III noteeris Tallinna börsikomitee teraviljadele ja nende jahvatussaadusile järgmised hinnad kr kv kohta: nisu 23—25, rukis 14,5, kaer 14.75—15, oder 18. Puhk ja Pojad suurveskis: rukkijahu 15—15,5, rukkipiitil 22,5, nisupiitil 26—45. A/S. Rotermanni tehaseis: rukkijahu 15, rukkipiitil 20—21 ja nisupiitil 25—45.

Väikemüügihinnad siseturul s kg.

	Tal- linn	Vil- jandi	Pärnu	Valga	Rak- vere	Tapa
rukis	18	13,5	—	15	15	15
nisu	20	21	—	24	29	25
oder	20	15	17	17	16,5	15
kaer	15	15	18	15	14	14
rukkijahu	18	16,5	16	16	16,5	17
sepijuhah	30	30	30	30	28	30

LINATURG. — FLAX MARKET.

Šotis märgiti k. a. märtsi keskel Ida-Euroopa linade hindu cif Ida-Inglise sadamad 1 ingl. tonni eest naelsterlingites järgmiselt:

	17. III 37	10. III 37
Võru-Petseri R	£ 83—84	£ 81—82
Pärnu ülepuhastatud R	£ 82—83	£ 81—82

	17. III 37	10. III 37
Pärnu takk I sort	£ 62—63	£ 62—63
Lüti-Livoonia R	£ 84/10—85	£ 84/10—85
Vene slanets IV gr I sort	£ 89—90	£ 90—92

Eesti linahinnad olid šotis 17. III k. a. kõrgemad kui nädal varem: petseri-võru lina £ 2 ja muu eesti lina £ 1 tn kohta. Sa-

mal ajal näitasid vene linahinnad £ 1 langust. Säärast langust vene linahindades märgivad ainult vaheltkauplejad Šotis ja Prantsuses. Kuid vene linamonopoli ise märgib oma linahinda fob Leningrad märksa kõrgemalt, kui noteeritakse praegu cif-hindu Šotis ja Prantsuses. Vene monopoli kindla hinnatendentsi tõttu märgitakse kogu maailma linaturutendentsi praegu kindlana.

Kuna linaturg püsib kindel ja kuna NSVL-st on teatatud, et seal kiulinakülvipindu 1937. a. ei kavatseta suurendada võrreldes 1936. a., võiks arvata, et kiulina-külvipindu kogu Euroopas väljaspool NSVL-u suurendatakse 1937. a. Kuid mitmest riigist Lääne-Euroopastki kuulduh, et linakülvipindalade eriti hoogsat laiendamist ei võiks siiski tulla ja seda nimelt põllutööliste raske saadavuse tõttu. Sääraseid kuuldusi tuleb Prantsusest ja P-Iirist. Kindel näib linakülvipindade laiendamine k. a. Saksas ja kõigis Balti riiges. Lätis otsustas põllutöököda koos põllutöö- ja majandusministeeriumiga tööjõupuuduse lahendamiseks asuda linakas-

vatuse ja -harimise alal linaharimise kava-kindlale mehhaniseerimisele Lattgallias ja mujal Ida-Lätis.

Linahindade noteerimiskomisjoni koosolekul 19. III k. a. Tallinna Börsikomitee ruumes noteeriti linakokkuostuhinnad franko kokkuostja ladu riiklike standardsortide alusel sentides kg eest:

	Petseri- ja Võrumaal	Mujal Eestis
R	130	128
HD	121	119
D	112	110
OD	103	101
LOD	94	92
H	85	83
takk I sort		92
" II "		82
" III "		72
chitustakk		17

Tendents: veidi kindlam.

Toodud noteeringus on linahinnad iga sordi 1 kg kohta 2 s kõrgemad kui nädal varem. Takuhind püsib eelmise nädala tasemel.

KARTULITURG. — POTATO MARKET.

Läinud nädalal oli taas märgata kartulikaubanduses väikest elavust. Nädala jooksul veeti välja 2 800 kv. kartuleid.

Märtsis kuni 21. k. p. on veetud välja ca 4 000 kv. kartuleid. Käesoleval nädalal võib arvata, et läheb välja veel 4 000 kv. Seega võib märtsis väljavedu tõusta umbes 8 000 kv, mis on peagu sama suur nagu 1936. a. märtsis.

Läinud nädala ilmastik soodustas maal raudteejaamades kartulite kokkuvõtmist, mille tagajärjel toodi Tallinna ladudesse mõnikümneid vagunit värsket kaupa.

Tööstuskartuleid ostavad peamiselt piiritusvabrikud, milledest töötavad veel umbes

puoled. Tärklisvabrikud küll seisavad, kuid on hakanud juba kartuleid ostma.

Käesoleval nädalal väljaveetavate kartulite jaoks on juba materjal ladudes olemas.

Kuna edasise ekspordi jaoks praegu väljavaated puuduvad, pidurdatakse sel nädalal kartulite vastuvõtmist maal.

Kartulihindade noteerimiskomisjoni koosolekul 22. III 37. noteeriti Börsikomitees järgmised hinnad:

1. Sõgikartul: raudteejaamades kr. 2,40—2,50 kv. 2. Tööstuskartul: piiritusvabrikutes kr. 1,70—2,30 kv., tärklisvabrikutes kr. 1,70—2,10 kv.

Tendents selgusetu.

AEDVILJATURG. — VEGETABLE MARKET.

Aedviljaturul on endiselt välismaine puuvili valitsevaks kaubaartikliks. Eriti palju on seal näha hispaania apelsine, millele hind langes 2—3 kr kasti kohta. Jaffa apelsine on turul väiksemal arvul ja nõudmine nende järele on elav. Seetõttu ka hinnad püsivad.

Pühade-eelne aedviljaturg muutus elavamaks ja läbimüügid suurenesid. Kodumaist õunu müüdi 35—45 s kg ja nende läbimüük muutus ka võrdlemisi elavaks. Juurviljaturul püüsid hinnad endised, arvatud välja kaalikate hind, mis tõusis pisut. Värske aed-

vilja hind langes pisut. Värskete kurkide hind kõikus 75 s tk, kuna suuremaid kurke müüdi 1 kr eest. Üldiselt oli aga värskeid kurke veel võrdlemisi vähe turul. Värskest rediseist maksti 20—30 s kimp ja salatist 2—2,5 kr kg või 30—35 s 100 gr.

Teiste aedviljade hinnad Tallinna turul olid järgmised:

roheline sibul	5—7 s tk
rabarber	1 kr kg
pinat	3—4 " "
türgioad	6—7 " "
tillid	5 " kimp
petersellid	5 " "
murulauk	5 " "
sibulad	40 " kg
porgandid	12 " "
kaalikad	13—15 " "
peakapsas	35—40 " "

KALATURG. — FISH MARKET.

Läinud nädalal paranesid püügiolud Peip-si-Pihkva järvel ja saante rannikvetes, kuna Pärnu lahel arenes kalapüük endiselt nõrgalt.

Nädala kestel eksporditi värsket kala ca 13 000 kg, sellest latikat 8 500 kg, koha 2 700 kg, haugi 1 200 kg, turska 600 kg.

Latikas ja koha oli sisevete päritoluga. Latikat eksporditi peamiselt Soome, koha ja haugi Rootsi, Šveitsi, Austriasse ja Soome.

Pühade lähenemisel suurenes tegevus siseturu-kalakaubanduses. Müügil oli rohkesti latikat, koha, ahvenat, haugi ja teisi kalasorte.

Kaup mitmesuguse kvaliteediga. Elusvärske kala kõrval pakuti rohkesti sulanud kala, mille hind oli tunduvalt madalam. Nii küsiti II valiku elusvärske koha kg-st 110—140 s, kuna sama suurusega sulanud koha kg-st küsiti 85—90 s. Veidi väiksem, kuid siiski võrdlemisi tunduv, hinnavahe oli ka haugidel. Priimahaugi kg-st nõuti 60—70 s, sulanud 40—45 s.

Tähtsamate kalaliikide turuhinnad 19.—20. III 37 s kg.

	Tallinn	Tartu	Narva
Koha I	140—170	—	—
" II	85—140	140	80—100
Haug	45—70	40—70	—
Siig ja ihes	100—150	120—125	—
Ahven, mere	40—50	—	—
Ahven, peipsi	20—50	15—45	20—40
Latikas	45—85	40—65	—
Kiisk	—	15	—
Luts	50	40	—

	Tallinn	Tartu	Narva
Meretiint	70—80	70	—
Koger	55—70	—	—
Räim	25—28	30—33	—
Tursk	25—40	—	—

Räimekaubandus arenes endise elavusega. Tallinna turule tuli müügilte päevas noodaräimi keskmiselt 5000 kg, milliseist realiseeriti rahuldava hinnaga ainult keskmise suurusega räimi 20—30 s kg, kuna peened räimed maksusid ainult 5—6 s kg.

Narva lahel ja Tallinna-Paldiski vahelisel avameres katsutati räimepüüki võrkudega, kuid püügitemused kujunesid kehviks.

Tursapüük õngedega avameres annab rahuldavaid saake. Tallinna turule tuli müügilte 800—1000 kg päevas. Nõudmine elav, hinnad rahuldavad — 25—40 s kg.

Soolakala, eriti soolasilgu ja soolatud tursa, järele nõudmine endiselt elav. Tagavarade vähenemise tõttu müügihinnad kallimad. Soolasilke müüdi 22—30 s kg, pipra-kilu 80 s kg, soolasiig 80—100 s kg.

Narva turul müüdi soome silke 20 s kg, pipra-kilu 60 s kg. Tartu kaupluses maksus soome soolasilk 25 s kg. Isegi Pärnu kaupluses oli müügil soome soolasilku 25 s kg ja kodumaist soolasilku 20 s kg.

Suitsukala-kaubandus muutub järjest elavamaks. Pühade tõttu nõutakse rohkesti suitsu-angerjat 200—400 s kg. Suitsusiiga 100—180 s kg ja suitsuräimi 7—10 s kümme.

VÄLISMAA MAJANDUSTEATMEID

VASE SEISUND MAAILMATURUL. CONDITIONS ON WORLD COPPER MARKET.

Vask omab meil metallsisseveos võrdlemisi suurt tähtsust. Järgnedes väärtuselt otsekohe raua ja terase sisseveole, moodustab ta üle 7% kogu metallide sisseveost. Arvestades vaid värviliste metallide sissevedu nähtub, et vase arvele langeb väärtuselt umbes 57%. Seejuures suureneb vase sissevedu viimasel ajal tunduvalt. 1936. a. veeti vaske sisse 535 tn 563 tuh. kr. väärtuses 436 tuh. tn ja 440 tuh. kr vastu 1935. a. Koguselt on vase sissevedu suurenenud 23%, võrreldes 1935. a-ga.

Peale vase sisseveo traadi, lehtede, latide, vitsade, torude, kangide, tükkide jne. näol sisaldavad vaske ka sisseveetavad jõuvankrid, masinad, mitmesugused tooted, sõjavarustus jne. Tarvituse seisukohalt (arvestades keskmiselt elaniku kohta) jääb Eesti tähtsamaist tööstusmaist loomulikult tunduvalt maha, kuid vaske tarvitatakse meil siiski võrdlemisi tõhusalt. Lähemas tulevikus, kui süveneb maa elektrifitseerimine ja industrialiseerimine, laieneb ehitustegevus jne., tuleb arvestada vase sisseveo tunduvat tõusu ja kui juba pikemat aega ilmnev vasehindade tõus maailmaturul (Londoni turul tõusis vasehind 1936. a. lõpul võrreldes eelmise aasta sama ajaga 38%) kestab edasi, kerkib eesti kaubandusbilansile uusi tõhusaid nõudeid.

Vase maailmaturuseisundi analüüs omab huvi veel seepärast, et vask osutus eestvedajaks metalliturul m. a. teisest poolest saadik ilmnevas tõususes. Seejuures osutub vase ja muude metallide spekulatiivne hindade tõus omakorda väga iseloomustavaks toorainete hinna tõusule maailmaturul. Samal ajal, kui põllumajandussaaduste hindade tõus alates k. a. jaanuari keskpaigust jäi peatuma ning osalt avaldus isegi tagasimineku, tõusid metallide hinnad veelgi intensiivsemalt. Eriti tuleb seda kriipsutada alla vase kohta, mille edasist kallinemist tuleb arvestada ka lähemas tulevikus.

1936. a. ilmnev pidev ja k. a. kestev vasehinna tõusu tingib ebaühtlus tootmise ja tarvituse vahel, kuna kasvavat nõudmist too-

dang ei suuda esialgu rahuldada küllaldasel määral. Nii tõusis vase tarvituse paljudes riiges toimuvate tõhusate investeeringute ja teatud määral ka ilmneva relvastamise tõttu ka 1936. a. seejuures eriti USA-s. Viimases tõusis vase tarvituse juulist septembrini $\frac{1}{3}$ võrra ja püsib umbes samal tasemel. Vasetarvituse USA-s. 1936. a. ületas taas 40% maailmatarvitusest ja läheneb 50%, mis kehtis 1929. a. K. a. jaanuaris langes USA arvele juba 45% vase maailmatarvitusest. Ühtlasi läheb USA, kes ühes Prantsusega osutub maaks, kus vasetarvituse ei küüni veel 1928—29. a. keskmiseni, taas maailmamajanduskriisi-normile. Muis riiges ületab vasetarvituse kriisielase taseme.

Vasetarvituse (1000 ingl. tn):

	1936 ¹⁾	1935	1934	1933	1928/29
USA	675	470	375	345	1000
Saksa	270	290	300	220	250
Briti	255	245	225	150	155
Prantsuse	110	110	95	110	135
Itaalia	80	88	62	60	75
Jaapan	125	130	110	80	82
Muud riigid	365	357	263	235	245
Kokku maailmas	1880	1690	1490	1200	1942

K. a. tuleb arvestada vase maailmatarvituse edasist tõusu. Kõikjal seisab ees edasilükatud investeerimiste teostamine ja tööstuse, põllumajanduse ning majapidamise elektrifitseerimise süvendamine. Tunduvat, kuid praegu lähemalt veel mitte kindlaksmääratavat, mõju vasetarvituse tõusule avaldab Inglise ja Prantsuse uute relvastamiskavade teostamine ning Inglise ja mõningate muude riikide kavatsused täiendada toorainete tagavaru, nende hulgas ka vase omi.

Vasetoodang, mille arenemist maailmamajanduskriisi ajal tunduvalt suurenenud tagavarade vähenemise ja hindade parandamise eesmärgil pidurdati rahvusvahelise vasetarvituse poolt mitmete aastate vältel, ei suutnud pidada m. a. tarvilisel määral samu tunduvalt tõusnud nõudmisega.

¹⁾ Eeländmed. — Preliminary Data.

Vase maailmatoodang osutus järgnevaks (1000 ing. tn):

	1936 ¹⁾	1935	1934	1933	1928/29
USA	534	338	217	210	856
Tšiihi	295	267	253	166	296
Kanada	165	185	164	185	102
P.-Rodeesia	140	145	143	104	5
Belgia-Kongo	95	106	110	66	125
Muud riigid	427	397	357	339	486
Kokku maailmas	1596	1438	1244	1020	1820

Kuna vasetarvitus ületas ka m. a. märksa toodangu, siis toimus ka tagavarade edasine tunduvalt vähenemine USA-s kui ka muus riiges, asudes seejuures madalaimale tasemele pärast 1928. a. Vasetagavarad moodustasid (1000 ing. tn.-des vastavate aastate lõpul):

	1936	1935	1934	1933
USA	150	205	315	466
Muud riigid	165	225	208	157
Kokku	315	430	523	623

Seejuures olid vasetagavarad maailmas 1936. a. tunduvalt väiksemad kui 1929. a.

Vase maailmatagavarad m. a. teisel poolel ületasid vaid vähe kahekuist tarvitusnormi, mis turu normaalseks varustamiseks osutus väheidaseks.

1936. a. teisel poolel hakati avaldama kartust, et tootjad, vaatamata teatud tagavarade olemasolule, ei suuda rahuldada kasvavat tarvitust. Viimane leidiski aset maailmaturul ja kujunenud olukorda kasutati tõhusalt spekulatsiooni eesmärgil.

Et mitte kaotada kontrolli turu üle ja et vältida vasepuudujääki, tõstis rahvusvaheline vasekartell vase tootmispõhikvootet m. a. 1. aug. 70%-lt 75%-le, 1. okt. 80%-le, 15. okt. 85%-le, 1. nov. 95%-le, 5. nov. 105%-le ja k. a. 14. jaan. muutis vase tootmiskitsendused ajutiselt isegi hoopis. Selle tagajärjel tõusis vase toodang intensiivselt. Nii suurenes vaid ühe kuu jooksul, s. o. m. a. okt. nov.-ni, toorvasetoodang 23 000 tn võrra. Kuid nagu nähtub tagavarade edasisest kaanemisest ning kestvast ja veelgi intensiivsemast hindade tõusust, osutusid rahvusvahelise vasekartelli poolt ette võetud abinõud (spekulatsiooni vältimiseks) siiski

mitte küllaldasiks. Selgus, et täielikult või osalt seismajäänud ettevõteteis ei suudeta vasetootmist laiendada küllalt kiirelt, et katta kasvanud tarvitust.

Vasenõudmise senine puudulik rahuldamine on põhjuseks, et spekulatiivne hindade tõus kestab ka praegugi. Nii kujunesid standard-vasehinnad Londoni turul sularaha eest ostes järgmiselt (ing. tn-lt):

		£.	š.	d.
1928/29	keskm. hind	75	9	7
1938	" "	32	11	4
1934	" "	30	6	5
1935	" "	31	18	2
1936	" "	38	9	7
1936	kõrgeim hind	49	8	2
1937	26/II	69	9	5
1937	3/III	70	16	3
1937	12/III	76	10	—
1937	17/III	71	12	6

Nagu nähtub, ületas vase maailmaturu-hinda iseloomustava standard-vase hind Londoni turu k. a. märtsis juba märksa mitte ainult m. a. keskmise, vaid ka kõrgeima hinna. Seejuures on vasehind praegu kõrgeim alates 1930. a. ja on juba väga lähedane 1928/29. a. keskmisele, millist tol ajal peeti spekulatiivselt kõrgendatuks. Vasehindadele Londoni turul järgnesid vasehinnad ka New-Yorgi ja Saksa turgudel. Seejuures tuleb märkida, et ametlikud noteeringud osutuvad nominaalseks. Tegelikult hinnad on kõrgemad, kuna õigeaegse tellimise täitmise puhul võetakse preemiaid.

Loomulikult kerkib küsimus, milliseks kujunevad vasehinnad lähemas tulevikus. Selle küsimuse vastamiseks tuleb arvestada rida tegureid. Otsustavaks osutub seejuures asjaolu, kas kasvanud nõudmise rahuldamiseks suudetakse küllalt kiirelt tõsta vasetoodangut.

Järgmisil kuul tõstetakse vasetoodangut kahtlemata tunduvalt. Seejuures on toodangu tunduvalt suurenemist võimalik saavutada juba intensiivsema olevate ettevõtete kapasiteedi kasutamise teel. Teoreetiliselt moodustas vase maksimaaltoodang maailmas viimasel 10 aastal (arvestades üksikute riikide tootmisvõimet) 2,3 milj. tn, kuna tarvitus 1936. a. lõpul (arvestades nimetatud taset kogu aasta kohta) — 1,9 milj. tn. Seejuures kompenseerivad mõningais riiges

¹⁾ Eeländmed. — Preliminary Data.

toimunud kaevanduste vähenemist täiel määral Belgia-Kongos, Rodeesias ja Kanadas avastatud rikkalikud vasekaevandused. Loodetakse, et täiendav pakkumine nende kaevanduste rakendamise arvel võib toimuda juba lähemal kuul. Peale selle alustavad taas tegevust mitmed vasekartelli poolt omal ajal seismapandud kaevandused P.-Aafrikas, Rodeesias, Kanadas jne. Soodsaiks osutuvad samuti vasetootmise suurenemisvõimaluste teoreetilised eeldused. Vasetootmine isegi P.-Ameerikas, kus pikemat aega avaldus kahanemine, suurenes aasta lõpul võrdlemisi kiirelt. Seejuures tuleb arvestada asjaolu, et vasehindade tunduva tõusu tõttu kujunes tootmine tasuvaks ka tootmisviisi poolest kõige mahajäänumais ettevõtteis. Arvatakse, et esimese järgu ettevõtteis (Aafrikas) 1928/29. a. tarvitatud kogust käesoleval ajal võib toota 22—35 £ eest ing. tn (tegelik hind veebruari lõpul või märtsi alul 65—73 £ ing. tn). Võimalikult intensiivsest vasetoodangu tõusust ühes üksikute maade tootjatega, keda tiivustavad kasuühved, on huvitatud ka rahvusvaheline vasekartell, kes tagavarade kogumise teel sooviks endale saada taas käestlibisenud kontrolli vasemaailmaturu üle.

Ent teisalt arvestatakse edasist vasetarvituse tunduvat tõusu. Arvestades seda, tarvitajad, kes end juba varustanud mõnekuise tagavaraga — kartes hindade edaspidist tõusu — ostavad ikka ette pikema aja peale kehtivate noteeringute alusel. Nii moodustavad vase nimetatud etteostud Londoni turul käesoleval ajal üle 200 000 tn, kuna normaalkogus ulatab 30—50 tuh. tn-le.

Nimetatud ränkade etteostude tõttu osutuvad vasetagavarad jooksva tarvituse täitmiseks tegelikult tunduvalt väiksemaiks statistiliselt näidatuist. Kuna viimased on nagunii juba piiratud, mõjustab nõudmise edasine tõus otseselt hindu ja viimased tingivad omakorda uusi tellimisi. Arvestades kõiki asjaolusid on põhjust arvata, et vasehindu mõjustavad ka lähemas tulevikus spekulatiivsed tegurid. Vähemalt k. a. edaspidi kuul püsivad vasehinnad üldiselt kõrgemad

Majapidamises tingimata vajalikud on:

LODIX

kingakreem

SIDOL

metallipuhastusaine

SIGELLA

poonimisvaha

A/s. Sidol Company

Tallinn, Soo t. 29.

kui aasta algul ning seega ühtlasi märksa kõrgemad kui keskmiselt eelmisel aastal. Vaid aasta teisel poolel võib arvestada hindade teatud nõrgenemist, seejuures võib kujuneda otsustavaks just tunduv tagavarade kuhjumine tarvitajate juures.

Lõpuks tuleb märkida, et vase maailmaturuareng sõltub tulevikus suurel määral vasetootjaist Inglise impeeriumis, kes on tõhusalt Inglise valitsuse mõju all. Viimane on aga mitmeti huvitatud sellest, et vasehindade edasine tõus maailmaturul jääks seisma. Vase kui ka teiste toorainete hindade edasine tõus võib raskendada relvastumise teostamist ja riivata ebasoodsalt majandustõusu.

VILJASAAK LEEDUS 1936. A.

ESTIMATED CROP PRODUCTION 1936 IN LITHUANIA.

Viljasaak Leedus samuti nagu Eestis ja Lätis oli 1936. a. ebasoodsam kui viimaseil aastail. Keskmise ha-saagi tunduva lan-guse tõttu võrreldes 1935. a. vähenes kõigi teraviljade kui ka kaunviljade ning linakuu ja linaseemne kogusaak. Seejuures odra, kaera, segavilja, viki, linaseemne ja -kiu kogusaak vähenes vaatamata külvipinna suu-renemisele eelmise aasta vastu. Rukki, nisu ja herne kogusaagi vähenemist mõjustas peale keskmise saagi languse ka külvipinna kahanemine. Rukki ja nisu kui ka odra ja kaera ning segavilja keskmine saak ei olnud madalam ainult võrreldes 1935. a. ja 1934. a. (viimane osutus Leedus samuti nagu Eestis kõrgsaagiaastaks), vaid ka 1929-32. a. keskmisest. Seejuures moodustas nimetatud põllukultuuride kogusaak 1936. a. vaid 1 510 000 tn, olles seega 1935. a. ja 1934. a. saagist umbes 275 000 tn ehk ca 15% madalam. Kuna seemneks kuulub aastas tavaliselt 290 000 tn vilja ja inimtoiduks 690 000 tn, jääb loomasöödaks ja ekspordiks 1936. a. vaid 530 000 tn 1935. a. ja 1934. a. samaks ots-tarbeks jäänud 805 000 tn vastu.

Ekspordiks ja loomasöödaks mineva osa kahanemise tõttu, peagu kolmandiku võrra,

tuleb Leedul k. a. loobuda teraviljaekspordist. Loomapidamise arengule ning ühtlasi ka loo-masaaduste väljaveole nimetatud teravilja-saagi kahanemine kogu Leedu kohta üldi-selt ei avalda mõju, kuna 1935. a. oli hea juurvilja- ja heinasaak. Peale selle seoses kartuli, sööda- ja suhkrupeedi, ristik- ja niit-heina keskmise ha enamsaagi juures suurenes 1936. a. eelmise aasta vastu ka nime-tatud kultuuride külvipind. Tänu sellele osu-tus kartuli ja peedi kogusaak kokku 1936. a. 455 000 tn ehk 15% suuremaks kui 1935. a. Põld- ja niitheinasaak 1936. a. oli 267 000 tn ehk 12% suurem kui 1935. a.

Arvestades mainitud põllukultuuride (peale lina) saagi toiteväärtust võrdseis teraviljajäihikuis nähtub, et 1936. a. kogusaak osutus 97 000 tn (3%) võrra madalamaks kui 1935. a. ja 123 000 tn (4%) võrra ma-dalamaks kui 1934. a.

Lina kogusaak vähenes 1936. a. tunduvalt. Vaatamata külvipinna suurenemisele 1936. a. eelmise aasta vastu 78,6 tuh. ha-lt 84,1 tuh. ha-le osutus linakuu kogusaak 1936. a. siiski 3,1 tuh. tn ehk 10% madalamaks kui eel-misel aastal.

Viljade kasvupind ja saak — Area under Crops, Production and Yield.

	Kasvupind — Total Area 1000 ha					Keskmiselt ha-lt kv. Average Yield per ha.					Kogusaak 1000 kv. Total Production 1000 quint.				
	1930	1935	1934	1933	1929—32	1930	1935	1934	1933	1929—32	1930	1935	1934	1933	1929—32
	Rukis — Rye	492,0	512,7	495,1	489,5	479,3	11,0	12,5	13,5	11,3	11,2	6414	6406	6688	5520
Talnisu — Winter Wheat	} 196,1	} 216,9	} 208,0	} 201,9	} 198,9	11,7	13,3	14,4	11,5	13,2	} 2168	} 2747	} 2851	} 2297	} 2311
Suinisu — Summer Wheat						9,4	10,6	10,9	9,4	10,5					
Odor — Barley	214,2	205,6	203,6	207,4	199,1	10,9	12,2	12,5	11,2	11,3	2330	2510	2539	2318	2201
Kaar — Oats	357,3	340,4	328,5	343,4	359,4	9,3	11,7	11,5	9,7	10,8	3320	3395	3798	3306	3778
Segavili — Mixed Grain	109,9	107,3	98,8	97,2	91,7	10,3	13,1	12,2	11,7	11,7	1183	1403	1203	1134	1068
Hernes ja pelus — Peas and Grey pea	51,6	52,0	77,9	77,2	65,2 ¹⁾	9,0	9,9	6,4	9,1	9,3	461	516	515	712	659 ¹⁾
Vikk — Vetch	28,2	22,8	23,6	23,1	28,5	9,6	11,5	8,9	10,9	10,3	223	261	211	252	274
Linaseeme — Linseed	} 84,1	} 78,6	} 60,7	} 54,7	} 72,4	4,4	4,8	4,2	3,8	4,1	367	378	258	209	299
Linakiud — Flax fibre						3,4	4,1	3,6	3,3	3,6	238	319	217	181	206
Kartul — Potatoes	178,8	176,2	182,8	178,5	151,1	116	101	137	102	106	20793	17738	24931	18244	16974
Sööda- ja suhkrupeedid Food and fodder beets	62,6	61,1	54,1	47,6	48,1	209	193	239	175	161	13295	11797	12914	8318	7730
Põldhein — Field Hay	354,5	342,0	367,7	367,5	344,7	38,9	35,3	28,5	43,2	40,7	13516	11766	10466	15865	13877
Niithein — Meadow Hay	561,3	557,2	622,0	613,6	618,7	20,7	19,2	13,7	20,3	19,5	11633	10715	8501	12463	13042

1) Ainult hernes

INFORMATSIOONI OSA

EESTI PANGA NÄDALAARUANNE.

Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return,

AKTIIVA

15. märtsil 1937. a.

PASSIVA

1. Kattevara: — <i>Reserve:</i>		1. Põhikapital — <i>Capital</i>	5 000 000,—
kuld: rahas ja kangides	34 177 164,68	2. Tagavarakapital — <i>Reserve Fund</i>	908 496,77
välisraha	15 339 242,08	3. Jooksvad kohustused: — <i>Current Liabilities:</i>	
2. Vahetusraha — <i>Subsidiary Coin.</i>	1 606 419,14	a) pangatähed liikvel	44 484 044,—
3. Sisevekslid: — <i>Home Bills:</i>		b) jooksvad arved:	
kaubavekslid	10 444 112,87	valitsuse	26 935 925,47
põllumajandusl.	2 139 840,54	pankade	8 195 631,89
metsatööstusl.	92 385,12	teised	3 073 172,62
4. Laenud: — <i>Loans and Advances:</i>		4. Muud passivad — <i>Other Liabilities</i>	36 204 729,98
valitsusele	—		6 684 306,52
teistele *)	11 080 737,92		
5. Kinnis- ja vallasvara — <i>Immovable</i>			
<i>Property and Equipment</i>	3 382 441,92		
6. Muud aktivad — <i>Other Assets</i>	14 999 133,—		
	<u>93 261 577,27</u>		<u>93 261 577,27</u>

Kattevara vahetõõd jooksvate kohustustega: } 61,38 %
Proportion of Reserve to Current Liabilities: }

*) Selles summas Vab. Val. poolt garanteeritud laene Kr. 1 654 852,42
Includes Ekr. 1 654 852,42 guaranteed by the Government.

JUHATUS.

ÜHISELU TRÜKIKODA

Tallinnas, Pikk 42 / Kõnetrakt 442-04

Valmistab maitsekalt ja parajate hindadega igasuguseid trükiteid kõige lihtsamast kõige keerukamani. Telefonilised tellimised täidetakse täpselt. Laos alati valmis vallavalitsuste ja vallakohtute kantseleiraamatud, plangid, võlakirjad jne. Tõõ korralikusele ja täpsusele pannakse erilist rõõku.

Rotatsioonitrük . Nooditrük . Raamatukõitmine

A.-S. G. Scheel & K^o, Tallinn.

G. Scheel & Co., Ltd. Tallinn.

Äriseis 31. detsembril 1936. a.

Balance Sheet as of December 31-st, 1936.

AKTIVA. — ASSETS.

PASSIVA. — LIABILITIES.

Kassa ja hoiuraved Eesti Pangas ja teistes sise- ja välispankades — <i>Cash on hand and balances in Eesti Bank and in other domestic and foreign banks</i>	1 847 564.52
Väärtpaberid — <i>Securities</i>	1 232 447.71
Diskonterititud vekslid — <i>Bills discounted</i>	4 079 578.98
Kontokorrent laenud — <i>Advances on a/c.</i>	5 334 882.49
Korrespondendid — <i>Balances with correspond.</i>	763 912.45
Garantii deebitorid — <i>Guarantees, as per contra</i>	4 495 865.82
Akkreditiiiv-rembours- ja teised deebitorid — <i>Liabilities of customers for documentary and other credits, as per contra</i>	774 265.98
Kinnisvarad — <i>Immovable properties</i>	600 000.—
Muud aktiivid — <i>Other assets</i>	284 786.95

Kr. 19 413 299.85

Aksiakapital — <i>Capital</i>	750 000.—	
Tagavarakapital — <i>Reserve fund</i>	750 000.—	
Eri-tagavarakapital I — <i>Special reserve fund I</i>	200 000.—	
Eri-tagavarakapital II — <i>Special reserve fund II</i>	37 149.43	
Amortisatsiooni kapital — <i>Depreciation fund</i>	412 500.—	2 149 649.43
Tühtajalised hoiusummad ja jooksvad arved — <i>Time and sight deposits</i>	8 458 199.98	
Rediskont — <i>Rediscounts</i>	1 531 434.18	
Kontokorrent arve Eesti Pangas — <i>Advance a/c. form Eesti Bank</i>	496 271.67	
Korrespondendid — <i>Correspondents' balances</i>	1 098 894.03	
Väljaantud garantiid — <i>Guarantees issued</i>	4 495 865.82	
Avaal-, rembours- ja teised kohustused — <i>Documentary and other credits</i>	773 786.16	
Muud passivid — <i>Other liabilities</i>	280 871.25	
Puhaskasu: — <i>Net profit:</i>		
Eelmiste aastate kasu — <i>Of previous years</i>	84 982.49	
1936. a. kasu — <i>1936. net profit</i>	103 345.44	188 327.93

Kr. 19 413 299.85

Kulude ja tulude aruanne 1936. aasta eest.

Profit and Loss Account for 1936.

KULUD. — DR.

TULUD. — CR.

Valitsemise ja ärikulud — <i>General expenses</i>	391 778.03
Makstud %/‰ ja komisjon — <i>Interest and commission paid</i>	323 587.85
Kinnisvara kasutamise kulud — <i>Expenses on real property</i>	26 750.71
Mitmesugused kulud ja mahakirjutused — <i>Sundry expenses and bad debts</i>	727 057.16
Kinnisvarade amortisatsioon — <i>Depreciation on property</i>	12 500.—
Eittekannete eelaastast — <i>Net profit of previous years</i>	84 982.49
1936. a. puhaskasu — <i>Net profit of 1936.</i>	103 345.44

Kr. 1 670 001.68

Eittekannete eelaastast — <i>Amount carried forward from last year</i>	84 982.49
Saadud %/‰ ja komisjon — <i>Interest and commission received</i>	683 968.97
Tulud kinnisvarade kasutamisest — <i>Income from real properties</i>	17 505.85
Mitmesugused tulud — <i>Sundry income</i>	883 544.37

Kr. 1 670 001.68

Aksionäride peakoosolekult 16. märtsil 1937. a. otsustati tühel häälel peakoosoleku käsitluses seisev summa, Kr. 188 327.93 kasutada järgmiselt:

kanda eritagavarakapitali II	Kr. 37 500.—
maksta aksionäridele dividendi 7%	" 52 500.—
kanda uuele arvele	" 98 327.93

Kr. 188 327.93

The general meeting of the share holders on March 16, 1937, unanimously decided to distribute the amount of Kr. 188 327.93, placed at its disposal, as follows:

To allocate to Special reserve fund II	Kr. 37 500.—
To pay a dividend of 7% to shareholders	" 52 500.—
Balance carried forward	" 98 327.93

Kr. 188 327.93

VÄLISMINISTEERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

AUSTRALIA.

Austraalia majandus 1936. a.

Economic Conditions in Australia 1936.

1936. a. oli õnnelik arenemisaasta, seda eriti majanduse alal. Nagu märkis peaminister Lyons omas aasta-ülevaates, on vähe sääraseid aastaid, mil püütud nii palju saavutatud nii palju seadusandluses kui ka administratsioonis.

1936. a. osutus võimalikuks asuda maksude alandamisele. Alandatud maksudest võiks märkida läbikäigumaksu (sales tax), lisatollimaksu (primage duty) ning mõnesuguseid maamakse.

Maksude alandamist kavatakse jätkata k. a. Samal ajal tõsteti ametnike palku, millelised kriisi kestel alandati.

Töötute arv kahanes tunduvalt. Läänud detsembris oli see vaid 10,7%, mis on väiksem arv arvates maist 1927. a., olles siis 10%. Kõrgeim oli töötute arv 1932. a. juunis, ulatudes 30%. 1933. a. dets. oli töötuid 23%, 1934. a. dets. 18,8% ja 1935. a. dets. — 13,7%. See protsent tuleb tuletada unioonide teadete alusel, kellede koguarv on 390 ja kuhu kuulub praegu 437 246 liiget. Ametlikult arvatakse sääraselt tuletatud arv olevat normaalselt pool tegelikust töötute arvust, sest kõik ei kuulu registreerimisele. Üldine töötute registreerimine puudub. Uniooni tegelased arvavad tegeliku töötute arvu olevat veelgi suurema, arvestades juurdekasvavaid noori.

Eriolist tähelepanu on valitsusringkonnas kui ka ajakirjanduses hakatud osutama Austraalia väliskaitsele. Kardetakse, et Austraalia laialdased maa-alad ja kasustamata maa-põuerikkused ning muud loodusvarad võivad tekitada mõnes välisriigis haaramistahet, pealegi, kus on teada Jaapani tung Vaikse Ookeani lõunasse.

Austraalia vabatahtlikku kaitseväge suurendati 35 000 mehele. Ühtlasi hoolitsetakse riigikaitse mehhaniseerimise ning muu varustise eest. Kava kohaselt kõvendatakse Austraalia merejõude ja kindlustatakse rannakaitset.

Arvestades Austraalia hiigelmaa-alasid ja merepiiri, tundub, et kõike seda, mida praegu

tehadse ning mida on tehtud, on veel väga vähe. Pealootus põhineb siiski Inglise mere- ja lennubaasidel. Tuleb nõudeid ühe ja teise avaliku tegelase poolt, et domioonid peaksid senisest suuremal määral võtma osa impeeriumikaitsest. See küsimus võib Austraaliale kujuneda väga raskeks, sest see oleks paratamult seotud maksude tõstmisega, mis aga kalli riigiaparaadi kõrval kujuneks koormavaks.

Erioliselt hoolitsetakse oma tööstuse arengu eest. Uute toorainete alal on huvipunktiks õli. Nii käivad juba pikemat aega uurimused ja katsed õlitootmiseks söest. Samal ajal toimetatakse puurimisi õlileidmiseks. Praegu käivad läbirääkimised ühe äri-meesterühma ja valitsuse vahel kontsessiooni andmise üle õliajamiseks siinsest põlevkivist. Asutatakse pabermassivabrikuid. Üks neist hakkab valmistama pabermassi Uus-Guinea erilisest rohust. Teine vabrik tahab kuuldavasti kasustada Tasmaania metsa.

Port-Kemblass (NSW) asutati suured metallitööstused, eriti terasetootmiseks. Asutatakse mootori- ja lennukitetehasi. Soovitakse saada sõitumatuks välismaisist tööstusest ning teisalt nähakse tööstuste arvu suurenemises praegu ainsat võimalust Austraalia elanikkonna suurendamiseks. Kuid ei saa jätta märkimata, et just töötleva tööstuse arendamine mõjub esijoones Inglise väljaveosse.

Valitsus otsustas astuda samme New South Wales'i osariigi elektrifitseerimiskava läbiviimiseks, mis vältaks kümme aastat ja maksuks umbkaudselt £ 12 000 000. Kava eesmärgiks on raudteede osaline elektrifitseerimine ja odava elektri muretsemine kõigisse selle osariigi osadesse. Kapitali loodetakse saada Inglisest.

Kuna Privy Council ühes omas otsuses kehtigi farmeri ja valitsuse vahelises tülis leidis, et kehtiva põhiseaduse alusel puudub föderaalparlamendil õigus seada osariikidevahelises kaubanduses kitsendavaid norme, mis otsusega tühistusid föderaalsete seadused kuivatatud puuvilja ja võlkaubanduse alal, otsustati see küsimus viia rahvahäälletusele, milleks praegu

tehadse kihutustööd. Õiguste saamise eesmärgiks on võimaldada seadusandlikul teel normida osariikidevahelist kaubandust põllukarja- ja aedsaaduste alal, et saaks tootjaille kindlustada siseturul teatud hindu ning teha neid saadusi välisturgudel võistlusvõimeliseks hindade poolest.

Liiklemises omab Austraalia kauguse tõttu väga suurt tähtsust lennuühenduse korraldamine Euroopaga. Praegu liikleb nende kontinentide vahel lendpost kaks korda nädalas, kuid peagu pooled korrad on post jäänud hiljaks. Inglise poolt esitatud ümberkorraldamisprojekt ei leidnud valitsusringkonnas küllalt poolehoidu. Vahepeal sondeerisid hollandlased pinda nende Ida-India liini pikendamiseks Austraallani. Nende tingimused olid väga soodsad ja ühendus saanuks kiirem kui inglaste kava kohaselt, kuid ettepanek ei leidnud pooldamist nähtavasti riigikaitse kaalutlusil. Viimaste teadete järgi on valitsuse poolt siiski inglastega lepitud kokku ja ümberkorraldamine leiab aset 1938. a. Ühenduses sellega alaneb tunduvalt ka lendpostitariif.

Samal ajal tuleb koos osariikidevahelise kaubanduse korraldamise küsimusega rahvahääletamisele föderaal-parlamendile lennuasjanduse korraldamise õiguse andmine, mis kuulub senini üksikule osariikidele.

Alati päevakorral seisvaks küsimuseks on Austraalia rahvaarvu suurendamine. Nagu märgivad mitmedgi poliitikategelased täie selgusega, ollakse õigustatud seda kontinenti hoidma käes vaid siis, kui seda tõeliselt kasutatakse täiel määral, sest Aasias elavad miljonid võivad kujuneda kord hädaohuks.

Tuuakse esile mitmesuguseid kalkulatsioone harimiskõlbliku maa kohta. Nii leiab üks teadlane, et kõlblikku maad tuleb arvata 436 000 rt. miilile ja see võiks, võttes aluseks Hispaania ja Prantsuse rahvatihedust, kanda 60 milj. elanikku. Kuid samal ajal märgitakse,

et ka kasustamata seisvaid maa-alasid oleks võimalik võtta kasustamisele, kultiveerides neil austraalia vähenõudlikke ja loomastõdaks kõlblikke taimi.

Rahvaarvu tõstmine oleks võimalik kasustamisoleva maa tihedamalt asustamise või tööstuste suurendamise teel. Ei saa olla kahtlust, et Austraalia võib oma maapinna kui ka loodusvarade tõttu pidada ülal palju suuremat arvu elanikke kui praegu. Kuid siis tuleb võtta ette senises majandamisviisis palju muudatusi. Nii kaevatakse juba praegu, et farmerite poegadel, kes sooviksid luua iseisvat farmi, on ses juba raskusi. Toonitakse mitmelt poolt tarvidust tükeldada suurmaapidamisi. Valitsuse poolt toimetatakse seda teatud määral farmide ülesostmise ja tükeldamise teel, kuid väga väikesel määral.

Näib, et Austraalia omal algatusel ei teosta kuigi suurel määral läbi selle maa asustamist. Ei ole siin ühtegi mõjuvat ringkonda, kes oleks huvitatud sisserännu hõlbustamisest. Kuigi osa tööerakonda pooldab sisserännu elustamist, arvates, et suurem rahvaarv võimaldab massitoodangut, mis, nagu tõendavad Ameerika kogemused, võimaldab palkade ja elatusstandardi tõstmist, on teine osa erakonnast sellele risti vastu. Sisserändajate arv võiks tavalise arusaamise kohaselt vaid rikkuda mugavaid elutingimusi. Peale selle takistab sisserändu Austraaliasse nn. White-Australia Policy, mille kohaselt värvilisele ei võimaldata asumist, teiseks takistuseks on valitsev püüe hoida Austraaliat All-British. Kuna aga Inglise rahvaarv isegi kahaneb ja praegu siinsete teadete järgi on seal oskustöölisist puudus, võiks sealt äärmisel juhul saada vaid tööst täiesti võõrdunud töötuid, kelledest ei oleks korralikku asunikku.

Kuna Austraalias suurem ületab sündimuse ning teisalt on uutele tekkivaile tööstusile tarvis tööjõude, on muidugi mõnesugune sisserännu lubamine vältimatu. Nagu näitavad senised kogemused, toimub see väga piiratud.

SOOME.

Alkoholjookide valmistus ja müük Soomes 1936. a.

Manufacture and Sale of Alcoholic Beverages in Finland in 1936.

1936. a. valmistas Soomes piiritust põllutootelist, esijoones kartulist, neli eraviinavabrikut (O/y. Gust. Raninin — Kuopios, Lah-

den Polttimo O/y. — Lahtis, Viralan Hii-vatehdas O/y. — Janakkalas ja Porvos töötav Kiata Aktiebolag. för Jordbruk och

Alkoholjooke valmistati.

	1936	1935	1934	1933
Toorpiiritust viljast, kartulist jne. kg. 100%	2 512 692,3	1 988 209,1	1 097 051,4	891 152,9
Puhast piiritust saadi kg. 100%	3 016 021,4	2 763 035,8	3 165 564,7	1 299 282,1
Viina valmistati lt.	6 863 007,0
sellest lauaviina lt.	5 054 851,5	4 115 449,0	1 050 691,5	418 258,5
Akvaviiti lt.	158 225	173 252,5	231 220,5	701 307,0
Vaakunaviina lt.	1 540 452	2 241 804	4 914 091	—
Pomerantsiviina lt.	109 478,5	119 161	86 070	—
Odavat viina (karhuviina) lt.	3 181 484,4	3 231 769

Industri), O/y. Alkoholiliikele kuuluvad viinavabrik Rajamäel, mis valmis 1935. a. ja 1936. a. valminud Enso jaama lähedal olev viinavabrik.

Sulfiitpiiritust valmistasid lisasaadusena Mäntäs olev G. A. Serlachius A/b, Haarlant Selluloosayhtiö Haarlant ja O/y. Alkoholiliikele kuuluv sulfiitpiiritusvabrik Tainiokoski (vabrik ühenduses Tornator O/y. tööstusega).

Veine ja likööri valmistas 12 eratööstust ja alkoholiseaduse alla kuuluvat õlut eraõlletööstused, millest oli aasta lõpul 30.

Alkoholjookide valmistuse ja müügi ainuõigus kuulub Soomes teatavasti O/y. Alkoholiliikele.

Marjaveine, likööri ja õlut valmistati:

	1936	1935	1934	1933
Marjaveine lt.	286 914	225 494,3	146 576,3	86 020,9
Likööri lt.	13 420	12 568,5	16 029,2	21 233,1
Õlut lt.	48 761 191	32 509 146

Marjaveinide ja õllevalmistus on viimasel ajal kasvanud tunduvalt. Õlletoodang näitab pidevat kasvu olles 1933. a. ainult 32 509 146 liitrit.

Alkoholjooke (veinid, konjak, whisky, liköörid jne.) toodi Soome 1936. a. 1 633 478,8 l. (1935 — 2 470 689,3, 1934 — 2 136 053, 1933 — 742 908,7 l.), selle seas ei olnud üldse piiritust (1935. a. osteti välismaalt piiritust 999 516,1 l., 1934. a. 1 000 000 l.). Alkoholjookide sissevedu on kasvanud kõigis liikides, peale väiksema tagasimineku likööride sisseveos ja suurema tagasimineku rummis.

Kanget viina on toodud sisse Eestist 5 993 l. 124 650 Smk. eest, Hollandist 206,3 l.

Ettepanek Eduskunnale kartulijahutööstuse riigistamiseks.

Report to the Parliament for The Nationalisation of Potato Flour Industry.

Eduskunna sotsialistlike esindajate poolt anti hiljuti Eduskunnale seadusalgatus mo-

— 5 380 Smk., Britist 10 433,2 l. — 306 652 Smk. väärtuses. Konfiskeeritud salapiiritust anti O/y. „Alkoholiliikele“ 1936. a. 122 770,2 kg. (ä 100%). Piiritust müüdi (absol. alkoholina, puhastatud piiritusena, toorpuupiiritusena, denaturaadina) 1936. a. 1 749 215,9 kg. — 35 055 489 Smk. väärtuses. Alkoholjooke müüdi 1936. a. üldse 622 639 272 Smk. väärtuses, sellest oli viina 6 643 612 l. (Smk. 274 996 766), teisi kangeid jooke 1 865 601,4 l. (Smk. 167 410 780), veine 985 380,2 l. (Smk. 55 708 469), õlut 16 932 523,8 l. (Smk. 124 523 257).

Eriti on kasvanud viimasel aastail õlu (1933. a. oli see ainult 7 771 594,7 l.) ja veini (1933. a. oli see ainult 407 762,4 l.) tarvitus. O/y. „Alkoholiliike“ müügipoliitika ongi suunatud nõrgemate jookide müügi levikule.

1936. a. oli O/y. „Alkoholiliike“ puhas tulu 171 706 948,45 Smk.

Alkoholjookide valmistamisel tarvitati kodumaisi tooraineid:

Sulfiitahelist	281 519 m ³
Ruukist	1 014 711 kg.
Otra	850 396 „
Linnaseid	3 655 072 „
Melassi	130 900 „
Kartuleid	28 059 221 „
Marju ja puuvilja	330 949 „
Suhkrut	141 875 „

Veinide, likööride ja õlle valmistamisel tarvitati välismaalt toodud tooraineid:

Marju ja puuvilja	13 518 kg.
Suhkrut	22 223 „
Linnaseid	1 763 840 „
Humalaid	70 041 „

Välismaisi tooraineid tarvitati veini- ja likööritööstuses 9,2% ja õlletööstuses 45,8%.

datakse seega, et eraettevõtjad saavad teenimatult suuri kasusid kartulijahuvalmistamisel, kasutades võrdlemisi suurt tollikaitset, kuna tootja põllumees saab kartuleist väga madalat hinda. Kaitsetolli sisseseadmisel loodeti, et paraneb ka kartulihind, kuid tegelikult saavad põllumehed keskmiselt 40 penni kg, headel saagiaastatel veelgi vähem. Kg kartulijahu valmistamiseks tarvismineva tooraine (6—7 kg kartulit) väärtust, arvestades Smk. 2,80 ja muid kulusid Smk. 1 suuruseks, loevad ettepaneku tegijad vabrikud omahinnaks 3,80 Smk. Hulgimüügihinnad, olles 1932. a. Smk. 5—5,10; 1933 — 4,50—4,75; 1934 — 4,16—4,31; 1935 — 4,26—4,65 ja 1936 — 5,15, said töösturid kg-lt kasu kuni Smk. 1,35 (1936. a.). Soome kartulijahutoodang, olles 1931. a. 70 000 kg.,

1932 — 665 050 kg., 1933 — 1 639 350 kg., 1934 — 3 075 651 kg., 1935 — 3 035 445 kg., moodustas puhaskasu ettevõtjatele järelikult suurema summa, mida oleks õigem kasutada kartulijahutööstuse riigimonopoliks tegemisega kartulihinna tõstmiseks. Ettepanek on märgitud ka see, et juba praegugi ostab riik Alkoholiilike kaudu aastas üle 20 milj. kg. kartulit ja lisakoguse veel Riigi Viljakontori kaudu, nii et riigil on olemas juba kartulite kokkuostuaparaat. Monopoli sisseseadmise korral võivad loota kartulijahutoodangu tõusmist, sest paremate hindade korral kasvatatakse soome põllumehed kartulit nii palju rohkem, et ei oleks tarvidust vedada sisse välismaalt kartulijahu. 1935. a. oli sissevedu 2 552 000 ja 1936. a. 3 054 000 kg.

Eesti väliskaubandusbilans tähtsamate riikidega veebruaris ja kahel kuul

1935.—37. a. 1000 kr-des.

Estonian Trade Balances with Principal Countries, February and 1. I—1. III 1935.—37. (in 1000 Kr.).

	Veebruar				1. I. — 1. III.				February				1. I. — 1. III.		
	Aasta	Väljavedu	Sissevedu	Saldo	väljavedu	Sissevedu	Saldo		Year	Exports	Imports	Balance	Exports	Imports	Balance
ÜLDSE —	1937	5 961	6 228	— 265	11 494	14 214	— 2 720	Taani	1937	146	72	+ 74	183	105	+ 78
TOTAL . . .	1936	5 809	5 396	+ 413	12 000	11 489	+ 520	Denmark	1936	78	154	— 76	106	247	— 141
Sellast —	1935	4 692	4 207	+ 485	10 028	9 181	+ 1 487	Holland	1935	51	75	— 24	153	133	+ 26
TherEOF:	1937	1 517	1 043	+ 474	3 367	2 139	+ 1 218	Netherlande	1937	122	192	— 70	272	726	— 454
Briti	1936	1 985	920	+ 1 015	3 712	2 023	+ 1 684	Belgia	1936	53	104	— 106	123	315	— 187
United Kingdom	1935	2 304	651	+ 1 653	5 033	1 579	+ 3 454	Belgium	1935	97	72	+ 25	225	181	+ 94
Saksa	1937	1 666	1 692	— 127	2 552	3 633	— 1 081	Poola	1937	137	53	+ 84	297	117	+ 180
Germany	1936	1 167	1 832	— 515	2 726	3 278	— 552	Poland	1936	141	105	+ 36	242	195	+ 47
U. S. A. . . .	1935	786	1 015	— 229	1 063	2 126	— 463	Norra	1935	43	97	— 49	184	252	— 63
U. S. A.	1937	161	539	— 378	334	1 027	— 693	Itaalia	1937	163	125	+ 38	269	594	— 325
Läti	1936	125	650	— 525	280	1 291	— 1 031	Italy	1936	59	24	+ 35	133	50	+ 83
Latvia	1935	164	441	— 277	208	391	— 633	Tšehho-slovakkia	1935	10	131	— 121	66	250	— 184
Prantsuse . . .	1937	93	62	+ 31	155	155	—	Hispaania	1937	239	24	+ 215	280	48	+ 232
Franca	1936	55	77	— 22	129	769	— 640	Spain	1936	179	13	+ 166	311	24	+ 287
Rootsi	1935	328	106	+ 220	445	132	+ 263	Leedu	1935	49	3	+ 46	126	6	+ 120
Sweden	1937	549	173	+ 376	1 066	330	+ 736	Liitumaa	1937	34	68	— 34	166	247	— 81
Soome	1936	402	83	+ 319	1 066	323	+ 743	Switsari	1936	60	39	— 21	355	94	+ 261
Finland	1935	35	172	— 87	523	435	+ 88	Šveits	1935	33	80	— 42	457	163	+ 299
N. S. V. L.	1937	273	463	— 190	503	659	— 156	Rootsi	1937	52	125	— 73	97	281	— 184
U. S. S. R.	1936	451	177	+ 274	938	305	+ 632	Sweden	1936	21	51	— 30	67	111	— 54
	1935	152	184	— 32	333	449	— 66	Soome	1935	51	53	— 2	83	115	— 27
	1937	422	215	+ 207	927	403	+ 524	Hispaania	1937	22	24	— 2	59	29	+ 30
	1936	566	240	+ 356	914	402	+ 512	Spain	1936	85	23	+ 62	103	94	+ 14
	1935	164	168	— 14	346	315	+ 30	Leedu	1935	16	1	+ 15	42	5	+ 37
	1937	122	233	— 161	142	991	— 849	Liitumaa	1937	25	21	+ 4	46	35	+ 11
	1936	113	172	— 59	187	367	— 180	Switsari	1936	33	9	+ 24	53	116	— 63
	1935	96	167	— 71	141	318	— 177	Šveits	1935	44	34	+ 10	77	56	+ 22
								Rootsi	1937	38	57	— 19	235	37	+ 193
								Sweden	1936	10	34	— 24	14	57	— 43
								Soome	1935	6	53	— 52	9	109	— 100

AIS „Ühiselu“ trükk, Tallinn, 1937.